

Krátky a veľmi stručný úvod do kresťanstva pre skautov a skautky

Namiesto úvodu...

Načo zbytočne veľa slov, že? Zmyslom tohto textu je pomôcť Ti porozumieť, o čom je kresťanstvo. Potom sa môžeš rozhodnúť, či jeho ponuku prijímaš a či chceš to, čo Ti v ňom Boh ponúka. Ak hej – bude už len na tebe, aby si nastúpil ďalšiu cestu, ktorá Ti pomôže v rámci skautingu a s využitím jeho nástrojov prijať tento Boží Dar.

Nestráčajme teda čas a poďme rovno k veci!

Obsah

Krátky a veľmi stručný úvod do kresťanstva pre skautov a skautky	1
Namiesto úvodu.....	1
Obsah	1
Každý človek má nejaké náboženstvo.....	3
Akú hodnotu má náboženská viera?.....	4
Čo je pravda?	6
Boh v čase a priestore.....	7
Boh Ježiš Kristus	7
Vládny výnos Boha	9

Evanjelium o Božom Kráľovstve, čiže...	10
Ako môže byť človek Bohom?.....	12
Jedna veľká otázka	12
A jedna menšia otázka.....	14
Prečo už nie sme všetci zbožštení?.....	14
Čo musím urobiť ja?.....	15
Čo znamená byť Bohom?	16
Ale naozaj to funguje?.....	18
Technológia zbožštenia sa, 1. časť	19
Na samom začiatku.....	19
Späť u Jána	20
Prví žiaci	20
Cesta do Galilei	21
Kána Galilejská.....	21
Kafarnaum	22
Technológia zbožštenia sa, 2. časť	23
Cesta do Jeruzalema	23
Nie „kazateľ“, ale „Učiteľ“!	23
Rodiaca sa štruktúra	24
Čo Ježiš po sebe zanechal?.....	25
Záver	26
Technológia zbožštenia sa, čiže Cirkev	27
Od počiatku „organizovaná“	27
Kresťanstvo nie napísané v knihe, ale živé v Cirkvi.....	28
Na spôsob Izraela.....	28
Završený Izrael	28

„Technická norma“ pre Cirkev.....	29
Len jedna	29
Viditeľná.....	30
Autoritatívna záruka pravdy.....	31
Apoštolská	32
Záver:.....	33
Ako teda? Ideš do toho?	34

Každý človek má nejaké náboženstvo.

Možno povieš: A čo ateisti? Materialisti? Nie je ich postoj práve popieraním Boha či bohov a teda aj popretím náboženstva? Ale budhizmus ako taký tiež nepozná ani nevyznáva žiadneho Boha či bohov a predsa *náboženstvom* je. Náboženstvo totiž vôbec nie je o Bohu. O čom teda je, ak nie o Bohu?

V roku 1997 napísal Robert Kiyosaki svoj najznámejší bestseller Bohatý otec, chudobný otec. V tejto knihe (a celej rade ďalších) sa zaoberá, povedané jednou vetou, otázkou, ktorá znie: Utratiť, alebo investovať? Ak sa dostaneme k nejakým peniazom – zarobíme si ich, zdedíme, alebo hoci aj vyhráme v lotérii – je lepšie ich utrátiť a užiť si za ne čo najviac, alebo sa ovládnuť, investovať ich a užívať si neskôr zo zisku, ktorý nám investícia prinesie? Aj sám uhádneš, k akej odpovedi Kiyosaki svojich čitateľov nabáda.

Predstav si teraz svoj život ako peniaze: Pri narodení si dostal do vienka sumu rokov života a k tomu ešte rôznych schopností, nadaní a tak. Na rozdiel od peňazí, ktoré si môžeš aspoň na čas uložiť do banky, život si nikam uložiť nemôžeš. Deň za dňom ti vyprcháva, či sa ti to páči alebo nie. Môžeš s ním teda urobiť len tie dve spomenuté veci: investovať, alebo utrátiť. No a *náboženstvo* nie je nič iné, než súbor poznatkov a presvedčení, ktoré na túto otázku odpovedajú.

Ateistické a materialistické náboženstvo (alebo povedané inak: svetonázor, viera, vyznanie, presvedčenie,...) napríklad hovorí: utrátiť! Neexistuje nič, do čoho by bolo možné investovať a keď náš pozemský život vyprchá v jeho poslednej sekunde, bude to úplný a totálny KONIEC a bodka. Alebo svoj život utrátiš tu, za života na zemi, alebo už neutrátiš (ani si neužiješ) nič za jeho hranicami, lebo tam nič nie je. Podobne by radili ale aj starobabylonské náboženstvo („Staraj sa o svoje blaho, maj vždy plný žalúdok, poriadne sa napi, vo dne v noci sa vesel!“ radí napríklad Epos o Gilgamešovi), alebo homérovské antické náboženstvo. Iné viery a náboženstvá zase radia investovať a tvrdia, že za hranicami pozemského sveta a života je iný svet alebo aspoň iný zmysel, do ktorého sa oplatí investovať.

Ale nech už je akokoľvek, každý človek na tomto svete má svoje náboženstvo a svoju vieru. Niektorí sa klonia k rozšíreným mienkam a spolu tvoria rôzne cirkvi a spoločenstvá a sekty, či dokonca veľké svetové náboženstvá. Nieкто má zase možno svoje vlastné náboženstvo, ktoré v niektorých jeho častiach vyznáva len on sám jediný na celom svete, či len zopár ľudí. Dokonca aj *agnostici*, ktorí sa tvária, že na otázku náboženstva nemajú žiadnu odpoveď, majú svoje *agnostické* náboženstvo, ktoré verí, že otázka Boha je nepoznateľná, nezodpovedateľná, prípadne nestojí za to hľadať na ňu odpoveď (a tým sa v praxi klonia k veľkej skupine vier a náboženstiev, ktoré tvrdia „Utratiť!“).

A, samozrejme, svoje náboženstvo máš v tejto chvíli aj ty.

Akú hodnotu má náboženská viera?

V roku 1941 Američania verili, že japonská cisárska armáda je zle vycvičená, japonská vojenská technika podradná. Ak by aj Japonsko zaútočilo na USA, nezmôže sa na viac než na jeden veľký útok súčasne a bude rýchlo porazené. 7. decembra 1941 Japonci prekvapivo zaútočili na americkú havajskú námornú základňu Pearl Harbour. Japonci súčasne zaútočili aj na Filipíny, Hongkong a Singapur. Moderné japonské stíhačky bez problémov zostreľovali zastarané americké lietadlá, skvelo vycvičení piloti potápali spojenecké lode, bombardovali mestá a vojenské základne, japonské bitevné lode a krížniky ovládli more a japonské divízie uštedrovali Amerike a jej spojencom jednu porážku za druhou. Americká viera ohľadom toho, čoho je japonská armáda schopná, sa ukázala byť bezcenná a dokonca škodlivá, pretože nezodpovedala pravde.

Toto platí o každej viere – a obzvlášť o tej náboženskej. Viera sama v sebe nemá žiadnu cenu. Ani náboženstvo samo o sebe nemá žiadnu hodnotu. Ich hodnota sa odvíja výlučne od toho, či zodpovedajú pravde, čiže objektívnej realite. V prípade náboženstva je tento súlad viery a pravdy obzvlášť dôležitý!

Keď sa hliadky austrálskej vlády odvážili roku 1946 do vysokých neovládaných oblastí Novej Guiney, našli tam malé národíky zmietané mohutným víchrom náboženského vzrušenia: práve sa zrodil kult „carga“. Cargo je anglický termín na označenie obchodného tovaru posielaného domorodcom, konzervy, fľaše s alkoholom, parafínové lampy, a tak ďalej. Pre týchto ľudí žijúcich ešte v dobe kamennej musel pôsobiť styk s takým bohatstvom ako rozvrat. Ale či si bieli ľudia mohli sami vyrobiť také bohatstvo? To je nemožné. Belosi, s ktorými sa stretávame, sú zrejme neschopní vytvoriť vlastnými rukami zázračný predmet. Budme rozumní, povedali si asi domorodci z Novej Guiney. Videli ste už niekedy belocha niečo vyrábať? Nie. Belosi sa však správajú veľmi tajuplne: obliekajú sa všetci rovnako. Zavše si sadnú pred kovovú skrinku, na ktorej sú ciferníky, a počúvajú zvláštne zvuky, ktoré z nich vychádzajú. Robia znamenia na biele listy. Sú to kúzelné obrady. S ich pomocou si vymáhajú na bohoch, aby im poslali „carga“. Domorodci sa teda pokúšali napodobniť tieto „obradu“. Pokúšali sa obliekať po belošsky, hovorili do konzerv, vztýčili bambusové tyče nad svojimi chatrčami ako

napodobeniny antén. A postavili pristávacie plochy v očakávaní „carga“. (Bergier-Pauwels, Úsvit kúzelníkov). Ale čo aká pevná bola ich túžba, viera, presvedčenie i náboženské zanietenie – žiadne lietadlá neprileteli...

V prípade *skutočného náboženstva* ale ide o omnoho viac, než len nejaký náklad konzerv či alkoholu! Stačí ak sa na to pozrieme:

- *Ateisti a materialisti* tvrdia: Neinvestuj, utrať! Žiaden iný svet a život po smrti a mimo tohto materiálneho sveta neexistuje! Takže je jedno, čo počas života robíš, je jedno, či sa rozhodneš stať majstrom sveta v lyžovaní, jadrovým fyzikom, alebo psom (aj takí ľudia sú) – všetko je to úplne jedno, hlavne ak ťa to baví a užiješ si pri tom čo najviac „fun“.
- *Starovekí Gréci a Babylončania* by radili podobne: Život po smrti síce jestvuje, ale aj tak ho nijako nemôžeš ovplyvniť. Užívaj si preto v tomto živote koľko len môžeš, pretože žiadne výnosy z pozemských „investícií“ po smrti neexistujú, iba bezútešné podsvetie.
- *Moslimovia a Židia* zase radia: Utrácaj, ale časť z toho investuj v podobe dodržiavania náboženských prikázaní, o ktorých veríme, že nám ich uložil Boh. To ti úplne postačí na to, aby ti bolo dobre aj po smrti v záhrobnom svete a živote.
- *Budhisti a hinduisti* hovoria: Investuj! Jednoznačne investuj! Ale zase sa s tým nemusíš až tak ponáhľať, lebo veď žijeme stovky, možno dokonca tisícky životov jeden za druhým, čo sa ti nepodarí v tomto živote, podarí sa ti v ďalšom, takže žiadna tragédia nehrozí. Skôr či neskôr k tej nirváne nejakou dospeješ, tak žiaden strach!
- *A kresťanstvo* nesúhlasí a hovorí: Investuj, odhodlane a úplne a hneď teraz, lebo máš len tento jeden život a druhá šanca už nebude! A nielen to, jediným spôsobom dobrej investície je investovať v súlade s Bohom a Jeho inštrukciami, pretože On jediný Je objektívnou Pravdou v zmysle plnosti Reality. Čo je v súlade s Ním, prinesie ovocie – a čo nie je v súlade s Ním, je vyplytvané a v konečnom dôsledku márne.

Kto z nich má pravdu? Pretože:

- Ak napríklad podľa rady materialistov svoj život tu na zemi *utratiš* a neinvestuješ – a potom zistíš, že pravdu mali napríklad kresťania – tak si si práve spôsobil tú najväčšiu možnú pohromu a tragédiu v celom svojom nekonečne dlhom živote (pretože pozemskou smrťou tvoj život v skutočnosti ešte len začne)!
- Ale zase ak svoj život *investuješ* – a žiadne „posmrtné výnosy“ nejestvujú, tak v lepšom prípade po smrti zanikneš (ako veria ateisti) a už to teda ani nestihneš oľutovať; v horšom prípade sa ocitneš niekde v antickom *chmúrnom Háde*, v bezútešnom smutnom svete tieňov, kde môžeš už len naveky oplakávať svoju hlúposť, že si svoj život naivne a úplne zbytočne *investoval* namiesto toho, aby si ho bujaro *utratil*...

Potrebuješ preto poznať pravdu – a potom odvalu tejto pravde uveriť a držať sa jej v rámci *pravdivého náboženstva*. Je to tá prvá a najdôležitejšia vec v celom tvojom živote. Bez toho, aby si mal spoľahlivú istotu v tejto zásadnej otázke „Utratiť, či investovať?“, nemôžeš rozumne žiť, nemôžeš sa nijako rozumne vo svojom živote zariadiť!

Čo je pravda?

Tak sa pýtal už starý agnostik a skeptik Pilát Ježiša a samozrejme, ako správny veriaci agnostik, na ňu nečakal žiadnu odpoveď. Aj keď aj on veril v to, čo považoval za pravdu: že totiž žiadna pravde nejestvuje, pretože ju nie je možné poznať. Aspoň čo sa bohov či Boha týka.

Ako sú na tom jednotlivé viery a náboženstvá dnes? Rozdiely medzi nimi sú obrovské:

- Tak napríklad ateizmus je *čírou vierou*, pretože tvrdenie „Žiaden Boh nejestvuje!“ je v samej podstate nedokázateľné – ako každé podobné tvrdenie.

Vezmi si napríklad tvrdenie: Neexistujú ružoví sloníci s modrými bodkami a zelenými ušami. Je možné toto tvrdenie dokázať? Na to by si musel preskúmať úplne celý obrovitánsky Vesmír – a všetky ostatné nespočetné paralelné vesmíry – v celom rozpätí miliárd rokov ich jestvovania od samého ich Počiatku až po samý ich Koniec – a vo všetkých ich rozmeroch – a úplne a vyčerpávajúco vylúčiť existenciu akéhokoľvek iného spôsobu existencie čohokoľvek – aby si mohol povedať, že si naozaj dokázal ich neexistenciu. Dovtedy môžeš len povedať, že neveríš v ich existenciu, keďže ich doteraz nikto nevidel – ale to je už len tvoja viera, žiaden fakt. V skutočnosti môžu podobné tvory niekde v takmer nekonečnom Vesmíre pokojne existovať a to hneď vedľa Úžasnej Plochozeme Terryho Pratchetta... ☺ S Bohom a dôkazom Jeho neexistencie je to potom úplne rovnaké. Nie je v našich silách nijako dokázať, že neexistuje. To sa jednoducho nedá.

Preto spisovateľ Isaac Asimov veľmi úprimne priznáva: „*Emocionálne som ateista. Nemám žiadne fakty, aby som dokázal, že Boh neexistuje, ale tak silne to tuším, že nechcem strácať čas.*“ A chápeme aj slová francúzskeho filozofa Claude Tresmontanta: „*Ateizmus je nemysliteľná filozofia, pokiaľ chce človek ostať racionalistom*“ a svoju vieru odvodzovať od faktov na základe rozumu a nie od „túžob“, „pocitov“, či „tušení“. Je zvláštnym paradoxom, že tradičná ateistická definícia viery, ako ju chápe napríklad Dan Baker, že totiž: „*Viera znamená presvedčenie, že isté tvrdenia sú pravdivé - napriek tomu, že dôkazy ich pravdivosti sú nedostatočné alebo vyvracajúce jeho pravdivosť*“, vystihuje presne a práve tú istú ateistickú vieru – a zaraďuje ju tým do veľkej rodiny podobných na *čírej viere* založených mytológií, ako hoci aj už spomenuté grécke či babylonské mýty z úsvitu dejín.

Nie všetky viery a náboženstvá sú ale takéto. Väčšina dnešných rozšírených vier a náboženstiev je predsa len na nejakých faktoch viac či menej založená.

- Napríklad *budhizmus* je viac psychológiou, než náboženstvom v zmysle nejakého vzťahu s Bohom (ktorého sám osebe ani žiadneho nepozná). Táto psychológia ale do veľkej miery funguje. Ak sa staneme budhistami, najskôr to pozitívne ovplyvní kvalitu nášho pozemského života. Ale v otázke toho, či naozaj jestvuje kolo znovuzrodzovania, či je nejaká karma, či sa dá dosiahnuť nirvána,... – tu už musíme len veriť, alebo nie, pretože žiadne fakty v tomto smere nemáme, iba Budhovo slovo a mienky jeho nasledovníkov, ktorí tomu ale tiež len verili.

- *Islam* je zase prinajmenšom dobre fungujúci politický systém. Ak chceme vybudovať jednoliaty, centrálny riadený štátny útvar, je to nástroj, ktorý prináša veľmi dobré výsledky, ako isto aj teba učili v škole na dejepise. Ale či naozaj „tam hore“ je nejaký Alah a naozaj veci fungujú tak, ako píše Korán a hadisy... – tu už zase ostáva len viera v slovo Mohameda, ktorý o sebe tvrdí, že je Alahovým prorokom. Žiadne fakty ale v tomto smere nemáme.

Je tu ale predsa len jedna výnimka, na ktorú poukazuje novinár Peter Seewald: „*Kresťanstvo je jediným náboženským posolstvom, ktoré nespočíva na múdroslovi, na nejakej ideji, ale je jediným historicky podloženým náboženstvom ľudstva vôbec. Inými slovami: Kresťanstvo je viera v určité fakty, ktoré sa odohrali na istom mieste v istom čase.*“

A toto robí kresťanstvo výnimočným a úplne jedinečným v celom veľikánskom svete vier a náboženstiev!

Boh v čase a priestore

Možno teraz so Seewaldom úplne nesúhlasíš a hovoríš si: Ale veď aj Mohamed *je* historická postava! Aj Budha! Nielen Ježiš Kristus! Lenže Seewald poukazuje na niečo iné. Budha je *človek*, ktorý tvrdí, že odhalil tajomstvo Vesmíru a zmyslu života. A my sa môžeme rozhodnúť, či jeho názorom uveríme, alebo nie. Mohamed je tiež *človek*, ktorý tvrdí, že sa mu zjavil anjel a poučil ho, čo si Alah od ľudí želá a čo pre nich chystá, ak to splnia (alebo naopak nesplnia). A my sa môžeme len dohadovať, či to je pravda, alebo nie, či mu uveríme, alebo nie. Ale kresťanstvo tvrdí, že v Ježišovi Kristovi sa zjavil *sám Boh* – osobne, viditeľne, hmatateľne, jasne, zreteľne, overiteľne a objektívne, v konkrétnom čase a na konkrétnom mieste, v riadnych dejinách a nie v nejakom mýtickom „kedysi dávno“, či „kde bolo, tam bolo“ – a teda otázka Boha, Jeho existencie, Jeho vôle i zámerov je tak objektívne a spoľahlivo poznateľná a to priamo a bezprostredne od Boha samotného! V tom je ten zásadný a podstatný rozdiel. Pravda, ak má kresťanstvo pravdu. Ale má ju?

Boh Ježiš Kristus

Ježiš Kristus je historická postava. O tom dnes nikto rozumný ani najmenej nepochybuje. Podľa posledných výpočtov a bádání sa narodil zrejme naozaj 25. decembra roku 1. Zomrel ukrižovaný pravdepodobne v piatok 3. apríla roku 33, keď v Ríme vládol cisár Tibérius a Judeu spravoval prokurátor Poncius Pilát. Podľa mienky súdnych lekárov bol spoľahlivo mŕtvy, keď ho v piatok večer zložili z kríža a uložili do hrobu, ktorý sa dodnes zachoval v Bazilike Božieho Horbu v Jeruzaleme a v roku 2017 bol preskúmaný a potvrdený archeológmi. A, ako hovorí Gerd Lüdemann, historik a osobným vyznaním ateista: „*Môžeme to považovať za historicky isté, že Peter a učeníci zažili po Ježišovej smrti zážitok, v ktorom sa im Ježiš zjavil ako vzkriesený Kristus.*“ A pretože moderná veda vylučuje niečo také ako hromadnú halucináciu či podobné veci – a ostatné teórie, ako sú podvod, omyl, zdanlivá smrť Krista, ktorý sa v hrobe prebral a vyšiel von, legenda a mýtus, ktorý časom vznikol a pod. boli rovnako spoľahlivo

vyvrátené – neostáva nám nič iné, než sa prikloniť k mienke iného historika, Thomasa Arnolda, ktorý bez veľkého nadsadenia hovorí: „*Nepoznám žiadnu skutočnosť v dejinách ľudstva, ktorá by bola lepšie dokázaná a mala viac dôkazov, ako je to, že Ježiš Kristus zomrel a znova vstal z mŕtvych.*“

Zmŕtvychvstanie! To už niečo je! To je naozaj čin a skutok hodný Boha, hodný Božieho zásahu – obzvlášť, keď podľa svedectva očitých svedkov bol Ježiš najprv neľudsky dokaličený, dotrháný a navyše kopijou profesionálneho vojaka bodnutý priamo do srdca, – z Hrobu ale vyšiel nielen nejako *oživený*, ale rovno *oslávený*, premenený, vskutku nadzemský! Kto okrem Boha mohol niečo také dokázať? A ak Ježiš Kristus „*Boha nazýval svojím Otcom a robil sa rovným Bohu*“ (Jn 5,18 SSV) – nie je toto veľkolepé finále potvrdením tohto Jeho nároku, potvrdením, že vskutku Boh sám osobne v Kristovi vstúpil do dejín? Nepochybne hej!

Ale tým to ešte zďaleka nekončí!

Dva roky po tejto veľkolepej historickej udalosti sa s tým istým Osláveným Kristom stretáva Jeho zaprisahaný nepriateľ, Šavol z Tarzu. Toto stretnutie je tak mocné, že Šavol, otrasený tým, čo zažil, tri dni neje a nepije a následne sa z neho stáva zaniatený nasledovník Krista a za toto svoje presvedčenie nakoniec rád dá aj svoj život a preleje krv na mieste, kde dnes stojí rímska Bazilika sv. Pavla za hradbami. Pavol je možno prvý, ale zďaleka nie posledný, kto takto stretol osláveného Zmŕtvychvstalého. Ako konštatuje oxfordský matematik John Lennox: „*Je tu osobná skúsenosť miliónov ľudí*“, skúsenosť nepretržite trvajúce už tisícky rokov, skúsenosť, opakujúca sa znova a znova bez ohľadu na miesto, čas, vzdelanie, pôvod, národnosť, kultúru, vzdelanie a pohlavie u ľudí, ktorí znova a znova celkom osobne stretajú toho istého Krista a On rovnako ako kedysi u Šavla veľmi konkrétne mení a uzdravuje ich životy. A aj keď každá takáto skúsenosť je nutne *subjektívna*, dohromady tvoria veľmi *objektívny* fenomén, keď všetci títo ľudia, nezávisle na sebe, prežívajú jednu a tú istú zhodnú a porovnateľnú skúsenosť stretnutia so Živým Bohom Ježišom Kristom.

Kým žil ako človek na zemi, konal Ježiš mnohé iné zázraky. Nikdy mu ich nikto neupieral a dokonca aj Jeho odporcovia ho označujú ako „čarodejníka“, ktorý podľa nich „mágiou zvädzal“ ľud k bezbožnosti. Dôležité je, že Kristus koná tieto zázraky d'alej, aj dnes. Deje sa ich množstvo po celom svete – a znova bez ohľadu na miesto, čas, vzdelanie, pôvod, národnosť, kultúru, vzdelanie a pohlavie ľudí, na ktorých či cez ktorých sa dejú, nielen asi najčastejšie uzdravenia, ale aj množstvo iných, od lietania a levitácie až po vyskytovanie sa na viacerých miestach súčasne (tzv. bilokácia), či desiatok rokov života bez jedla a bez pitia (v XX. storočí napríklad francúzska mystička Marta Robinová). Mnohé z tohto nespočetného množstva zázrakov sú vedecky dôkladne zdokumentované, preskúmané a potvrdené, čo je len príjemným bonusom k tomuto ďalšiemu *objektívnemu faktu*: že napríklad na tom istom štadióne sa v sobotu na *basebalovom zápase* nestane nikdy žiaden zázrak – ale už o deň, v nedeľu a pri *svätej omši a modlitbe ku Kristovi*, sa ich udejú hoci aj desiatky (ako uvádza napr. Emiliáno Tardiff).

Podobne je to aj s inými vecami. Tak, ako Ježiš počas svojho života vyhánal diablov z posadnutých ľudí, koná to aj dnes – cez Cirkvou poverených *exorcistov* a za asistencie

psychiatrov a modernej vedy, ktorá tu naráža na svoje hranice, len aby sme videli, že Meno Ježiš Kristus ani tu žiadne hranice nepozná.

Krátko a stručne, Boh Ježiš Kristus, ktorý sa stal človekom, žil na zemi, zomrel a vstal z mŕtvych, je nielen overený *historický fakt*. Je to rovnako aj *objektívna a živá prítomnosť*, živá a mocná skúsenosť, skúsenosť Krista Boha, ktorý aj dnes zjavne žije, ktorý aj dnes zjavne a hmatateľne koná, ktorý aj dnes „*je ten istý včera i dnes a naveky*“ (Hebr 13,8 SSV).

A to už niečo znamená! Konečne sem sa totiž dostali na pôdu nejakých *faktov* a skutočne *racionálneho základu* pre odpoveď na tú nesmierne páľčivú a zásadnú otázku všetkých otázok: „Utratiť, alebo investovať?“ Znova slovami filozofa Claude Tresmontanta: „*Existencia Boha nie je vecou [čírejš] viery, ako tomuto termínu rozumieme dnes. Poznanie existencie Boha je v kompetencii ľudskej inteligencie, ľudského rozumu, racionálnej analýzy založenej na univerzálnej skúsenosti. Táto existencia je predmetom poznania a to poznania istého.*“

Vládny výnos Boha

Keď Ježišovi druhovia a priatelia a svedkovia všetkého, čo konal, vrátane smrti a zmŕtvychvstania, odovzdávali svoju zvesť iným ľuďom, začali vždy práve tým, čo sme práve urobili: ZVESTOVANÍM KRISTA ako osoby a ako Boha. A potom, keď poslucháči túto zvesť o Kristovi prijali, pokračovali oznamovaním KRISTOVHO EVANJELIA.

Čo je to *evanjelium*?

Asi všetci poznáme vysvetlenie, že pôvod tohto slova je v gréckom eu a angelion a spolu to znamená „dobré posolstvo“. Lenže v dobe Ježiša Krista malo toto slovo ešte jeden zvláštny význam: označovali sa ním cisárske vládne výnosy, edikty, zákony a nariadenia. V pozadí za tým bola myšlienka, že ak dobrý a „božský“ cisár v Ríme niečo nariadi, je to vždy pre dobro Ríše a ľudu rímskeho a je to preto dobrá správa pre všetkých ľudí.

Tento termín potom prevzali apoštoli, aby ním označili Ježišovu zvesť. Krátko a stručne: Ježiš ohlasuje *evanjelium*, čiže „Boží vládný výnos“, ktoré sa Boh svojou autoritou a mocou rozhodol vykonať. A ohlasuje ho ako „christos“, „mašijach“, čiže *pomazaný* (Duchom Svätým) a teda ako oficiálny a splnomocnený posol a súčasne vykonávateľ tohto Božieho panovníckeho vládneho rozhodnutia.

Aj preto sa Evanjelium netýka priamo Ježiša Krista ako osoby. Písmo Sväté vždy odlišuje „ohlasovanie (zvestovanie) Krista“ – a potom ohlasovanie „Kristovho evanjelia“, „Evanjelia o Božom Kráľovstve“, ohlasovanom Ježišom Kristom a podobne.

Evanjelium je teda *úradným oznámením a vyhlásením Božích zámerov*, ktoré sa Boh nezvratne rozhodol uskutočniť, týkajú sa všetkých ľudí a celého sveta a ktorých vykonávateľom je Ježiš Kristus, vtelený Boh, Syn Otca v Nebi:

„Ježiš im vravel: "Veru, veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn. ²⁰ Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali. ²¹ Lebo ako Otec kriesi mŕtvych a oživuje, tak aj Syn oživuje, koho chce. ²² A Otec nikoho ani nesúdi, ale všetok súd odovzdal Synovi, ²³ aby si všetci ctili Syna tak, ako si ctia Otca. Kto si nectí Syna, nectí si ani Otca, ktorý ho poslal. ²⁴ Veru, veru, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života. ²⁵ Veru, veru, hovorím vám: Prichádza hodina, ba už je tu, keď mŕtvi počujú hlas Božieho Syna a tí, čo ho počujú, budú žiť. ²⁶ Lebo ako Otec má život sám v sebe, tak dal aj Synovi, aby mal život sám v sebe. ²⁷ A dal mu aj moc súdiť, pretože je Synom človeka.““ (Jn 5,19-27 SSV).

Tento neslýchaný nárok Krista i Kráľovský výnos, ktorý oznamoval svetu, sám Boh Otec ukázkovo potvrdil, keď Ho vzkriesil z mŕtvych.

A o čom tento vládny výnos je?

Evanjelium o Božom Kráľovstve, čiže...

Americký spisovateľ Orson Scott Card v jednej svojej knihe o Enderovi napísal:

Skutoční bohovia by ťa chceli naučiť byť takými, akými sami sú. ... Mali by chcieť, aby všetci ostatní vedeli a mali všetky dobré veci a boli dobrí. Mali by učiť a deliť sa a dávať svoje vedomosti, ale nikdy nenútiť násilím.

Podľa Orsona Scotta Carda Ježiš Kristus JE skutočným Bohom – pretože presne toto robí:

„Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa. ² V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?! ³ Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja“ (Jn 14,1-3 SSV);

a zase inde sa o nás a za nás modlí k svojmu Otcovi: „No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, ²¹ aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal. ²² A slávu, ktoré si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno - ²³ ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa. ²⁴ Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvorením sveta“ (Jn 17,20-24 SSV).

Toto poslanstvo zhrnul možno už v II. storočí významný ranokresťanský teológ, žiak sv. Polykarpa, ktorý bol žiakom sv. Jána apoštola, sv. Irenej z Lyonu, do jedinej okrídlenej vety,

zhrňujúcej samú podstatu kresťanstva, ktoré je oným Božím zámerom, ktorý Ježiš v Evanjeliu oznámil:

Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom.

Katechizmus Katolíckej Cirkvi túto ohromujúcu zvesť vyjadruje hneď v samej prvej vete prvého bodu, na samom začiatku: „*Nekonečne dokonalý a sám v sebe blažený Boh podľa číro dobrotivého rozhodnutia slobodne stvoril človeka, aby mu dal účasť na svojom blaženom živote*“ (KKC 1). A potom znova a znova rozvádza, osvetľuje a komentuje:

- „*Človek ustanovený [v Raji] v stave svätosti bol určený na to, aby ho Boh úplne „zbožstvil“ v sláve*“ (KKC 398)
- „*Slovo sa stalo telom, aby nás urobilo „účastnými na Božej prirodzenosti“ (2Pt 1,4): „Preto sa Božie Slovo stalo človekom a Boží Syn sa stal Synom človeka, aby sa človek spojil s Božím Slovom a dostal adoptívne synovstvo, a tak sa stal Božím synom.“ „Lebo on sa stal človekom, aby sme sa my mohli stať Bohom.“ „Keďže jednorodený Boží Syn chcel, aby sme mali účasť na jeho božstve, prijal našu prirodzenosť, stal sa človekom, aby ľudí urobil bohmi.““ (KKC 460)*
- „*Celé Kristovo bohatstvo „je určené každému človekovi a pre každého je dobrom“.*“ (KKC 519)
- „*Stvoriteľ ľudského pokolenia, ktorý si vzal na seba telo a dušu, sa ráčil narodiť z Panny a stanúc sa človekom bez zásahu muža, daroval nám dar svojho Božstva.*“ (Liturgia delle Ore, anifóna vianočnej oktávy)“ (KKC 526)
- „*Duch uzdravuje a premieňa tých, čo ho prijímajú, pripodobňujúc ich Božiemu Synovi. Ovocie sviatostného života spočíva v tom, že Duch adoptívneho synovstva zbožšťuje veriacich, lebo ich životne spája s jednorodeným Synom, Spasiteľom*“ (KKC 1129)

Toto je teda Boží plán a zámer, vyhlásený Kristom v Evanjeliovom „vládnom výnose Boha“:

Že Boh si nič nenecháva ani nevyhradzuje pre seba, ale v Kristovi ponúka všetkým ľuďom, bez rozdielu a zadarmo, všetko to, čím Je On sám, samého Seba a samý svoj Večný Boží Život: „*Ježiš im odvetil: "Veru, veru, hovorím vám: Nie Mojžiš vám dal chlieb z neba, ale môj Otec vám dáva pravý chlieb z neba. ³³ Lebo Boží chlieb je ten, ktorý zostúpil z neba a dáva svetu život"*“ (Jn 6,32-33 SSV); „*A ten, čo sedel na tróne, povedal: "Hľa, všetko robím nové." A hovoril: "Piš: Tieto slová sú verné a pravdivé." ⁶ A povedal mi: "Stalo sa! Ja som Alfa a Omega, Počiatok i Koniec. Smädnému dám zadarmo z prameňa živej vody. ⁷ Kto zvíťazí, zdedí toto; a ja budem jeho Bohom a on bude mojím synom*“ (Zjv 21,5-7 SSV).

Toto je podstata *Božieho Kráľovstva*, podstata toho, čomu v kresťanstve hovoríme „spása“ a „vykúpenie“ a „nebo“ a „večný život“ a „večná blaženosť“. Všetky tieto slová a pojmy označujú len jednu a tú istú vec: zbožštenie sa človeka v Bohu.

Kvôli tomuto zbožšteniu Boh človeka stvoril, kvôli nemu sa Boh stal človekom a zomrel na kríži, kvôli nemu svet a Vesmír je práve taký, aký je, jedine kvôli nemu existuje Cirkev,

kresťanstvo, všetko. Toto je zmysel, cieľ a dôvod všetkého, opravdivý „jackpot“ nášho života, to jediné, na čom skutočne záleží, to, čo svojou veľkosťou a slávou nekonečne prevyšuje všetko ostatné na celom svete i celý svet samotný, až tak, že Ježiš môže povedať: „*Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?!³⁷ Lebo za čo vymení človek svoju dušu?!*“ (Mk 8,36-37 SSV) – a apoštol Pavol, jeden z prvých, ktorí tento Boží Dar na vlastnej koži zakúsili, veľmi úprimne, ohromený jeho veľkosťou a nádherou, vyznáva: „*Čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu.⁸ A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista*“ (Flp 3,7-8 SSV).

A teraz sa to týka Teba. Počuješ? Teba!

Bol si vybratý stať sa Bohom!

Chápeš? Bol si vybratý stať sa Bohom!

Povedz si to ty sám, nahlas: „*Ja, M., som bol vybratý, aby som a stal Bohom!*“

Uff. To už niečo je!

Zopakuj si to ešte zopár krát, nahlas, odvážne!

Presne toto je tá zvesť Evanjelia, ktorú Boh v Kristovi odovzdáva práve teraz tebe osobne!

Už chápeš, prečo je pre každého z nás Evanjelium tak strašne dôležitou informáciou? Čo už len na svete sa môže vyrovnáť tomuto vyvoleniu, volaniu, ponuke samého Boha? Stať sa riaditeľom Slovaftu? Prezidentom Slovenskej republiky? Desaťnásobným majstrom na Tour de France či na Giro d' Italia? Byť generálnym tajomníkom OSN? Miliardárom ako Warren Buffet, či Bill Gates? Celebritou ako Johny Depp? Čo z toho sa môže čo i len z diaľky rovnať, čo z toho už len môže zápasieť, čo z toho už len môže prebiť Božiu ponuku: „*Staň sa Bohom!*“?

- Ak sa to na tebe uskutoční – tak aj keby si podľa svetských meradiel prežil svoj pozemský život ako ten najbiednejší, najúbohejší, najneznámejší a najbezvýznamnejší človek v dejinách, tvoj život bude jediným veľkým a nesmiernym úspechom a víťazstvom!
- A ak a ti to nepodará na sebe uskutočniť – potom naozaj, aj keby si na tých pár krátkych pozemských rokoch hoci aj *celý svet získal*, nič si nezískal. Všetko si stratil. A tvoj život je ničím, než jednou obrovskou pohromou a katastrofou a prehrou nepredstaviteľne kolosálnych rozmerov, pretože je to prehra a porážka *navždy!*

Ako môže byť človek Bohom?

Tipujem, že v tejto chvíli máš predsa len prinajmenšom jednu otázku, vážnu a veľmi rozumnú:

Jedna veľká otázka

Nie je Boh len jeden? Ako potom môže byť človek bohom? To budeme *dvaja* bohovia? Ba viac, ak už teraz je v Nebi nespočetný zástup spasených ľudí – znamená to, že už existuje nie *jeden*, ale *nespočetné množstvo* bohov?

Samozrejme, že nie. Princíp zbožštenia sa spočíva v *účasti na Bohu*. Tak to vysvetľuje sám Ježiš: „*Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. ² On každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia. ³ Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám povedal. ⁴ Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne“* (Jn 15,1-4 SSV). A apoštol Peter opakuje už konkrétnejšie: „*Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prisľúbenia, aby ste sa skrze ne stali účastnými na Božej prirodzenosti“* (2 Pt 1,4 SSV). Sv. Atanáž Alexandrijský v 4. storočí vysvetľuje: „*Len skrze Ducha máme účasť na Bohu. Sprostredkovaním Ducha sa stávame účastnými na Božej prirodzenosti... Preto tí, v ktorých prebýva Duch, sú zbožštení“* a sv. Augustín to hovorí ešte otvorenejšie: „*Nielenže ste sa stali kresťanmi, ale samým Kristom. .. Stojte v úžase a radujte sa, stali ste sa Kristom“* a v 7. storočí sv. Ján Damascénsky znova opakuje: „*Účasťou v Bohu sa človek stáva milosťou tým, čím je Kristus svojou prirodzenosťou.“*

Účasťou na Bohu. Zbožštenie nie je o tom, že sa ja stanem nejakým *iným bohom vedľa Boha*, ale o tom, že sa tak *bytostne zjednotím s Bohom samotným*, že sa stanem všetkým tým, čím Je On sám, doslova sa stanem Ním samotným (a On mnou – ako to už nakoniec v Kristovi urobil, porov. KKC 521): „*Ja sa musím stať Ním a On sa musí stať mnou. A ešte viac: Boh sa musí stať úplne mnou a ja sa musím stať úplne Bohom, tak úplne jedno, aby „On“ a „Ja“ bolo jedno ... a v tejto jedinstvi večne konali jediné dielo“* (majster Ján Eckhart, 14. storočie).

Je to ako v rozprávke o Popoluške, kde sa Popoluška nakoniec stane princeznou a kráľovnou. Ale nie tak, že by si sama vytvorila nejaké vlastné kráľovstvo a nejako si sama pre seba vytvorila hodnosť a postavenie kráľovnej. To by sa nedalo a nikdy by to ani nedokázala. Namiesto toho si vzala princa za muža. Princ už princom je a zakrátko bude kráľom a má aj vlastné kráľovstvo. V okamihu, keď Popoluška vzala princa za manžela, stala sa na tom všetkom účastnou: Manžel je princ, aj ona je tak princeznou. manžel bude zakrátko kráľom a teda aj ona bude zakrátko kráľovnou. manžel vlastní svoje vlastné kráľovstvo, odteraz je to už aj jej kráľovstvo, lebo je nevesta a manželka princa.

Presne takto funguje aj kresťanstvo a naše zbožštenie sa účasťou na Bohu. A nie nadarmo aj Písmo opisuje toto zbožštenie sa v termínoch manželstva: Kristus ako Princ Neba, Ženích a Kráľ – a my, ľudia, ako oná Popoluška, ako Nevesta a Manželka Kristova: „*Muži, milujte manželky, ako aj Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu, ²⁶ aby ju posvätil očistným kúpeľom vody a slovom, ²⁷ aby si sám pripravil Cirkev slávnú, na ktorej niet škvrny ani vrásky, ani ničoho podobného, ale aby bola svätá a nepoškvrnená. ²⁸ Tak sú aj muži povinní milovať svoje manželky ako vlastné telá. Kto miluje svoju manželku, miluje seba samého. ²⁹ Veď nik nikdy nemal v nenávisti svoje telo, ale živí si ho a opatruje, ako aj Kristus Cirkev, ³⁰ lebo sme údmi jeho tela. ³¹ Preto muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. ³² Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi“* (Ef 5,25-32 SSV).

Už je nám to jasné? Iste hej... je to veľké, obrovské, presahujúce našu ľudskú malosť a malichernosť, naše sebecko a obmedzenosť sa možno tomu vzpiera, pretože si nevieme predstaviť, že by Boh naozaj mohol ísť *až tak ďaleko* a dať *až tak veľa*, ako dáva..., ale rozumieme tomu. Aj keď možno ešte jedna malá otázka stále ostáva:

A jedna menšia otázka

Príbeh o Raji a o hriechu Adama a Evy – nebol ich hriech práve v tom, že chceli byť ako Boh?

Katechizmus Katolíckej Cirkvi to vysvetľuje v jedinom bode a úplne jasne: „*Človek ustanovený v stave svätosti bol určený na to, aby ho Boh úplne „zbožstvil“ v sláve. Zvedený diablom chcel byť „ako Boh“, ale „bez Boha a [uprednostnený] pred Bohom, a nie podľa Boha““* (KKC 398).

- Hriech nespočíva v tom, že človek chce byť ako Boh – veď za týmto účelom ho Boh stvoril;
- ale v tom, že to chce bez Boha a Bohu napriek – a to sa nedá, pretože jediný spôsob zbožštenia sa je v Bohu. Bez Boha a mimo Boha či dokonca napriek Bohu žiadne zbožštenie sa možné nie je.

Úplne rovnako, ako keby sa Popoluška pohádala s princom a povedala mu: „Aby si vedel, ja ťa vôbec nepotrebujem! Budem kráľovnou a princeznou aj bez teba, ba dokonca tebe natruc!“ Samozrejme, nebola by ňou. Mohla by síce sedieť doma v chalupe, vymetať popol z pecí a hovoriť si: „Som kráľovná, som princezná!“ – ale ničím takým by nebola. Mohla by tiež behať po záhrade a volať „Moje kráľovstvo, moja ríša!“ – ale stále by to bol len kus sadu a žiadne kráľovstvo! Buď s princom, alebo vôbec. Inú možnosť nemala.

To isté platí o aj o mojom a tvojom zbožštení sa: Alebo s Bohom a v Bohu, alebo vôbec. Iná možnosť nejestvuje. Hriech je hriechom práve preto a vedie k „smrti“ a pohrome práve preto, že *„hriechom človek dáva prednosť sebe samému pred Bohom a tým pohŕda Bohom: zvolil si seba proti Bohu“* (KKC 398) a tým úplne znemožňuje svoje zbožštenie sa. A to je veľká pohroma a veľké zlo!

Prečo už nie sme všetci zbožštení?

Ešte raz si pripomeňme samú prvú vetu Katechizmu: „*Nekonečne dokonalý a sám v sebe blažený Boh...*“ Skvelosť a kvalita Božieho života a jeho *blaženosť* (čiže najvyššia možná miera šťastia a spokojnosti) spočíva v tom, čím a kým Boh je. Teda nie v tom, že by žil na nejakom blaženom mieste, obklopený bohatstvom a luxusom, jedol blažené jedlo a zabával sa nejakou sofistikovanou zábavou, ako si to predstavovali napríklad starovekí Gréci o svojich olympských bohoch. zdrojom Božej blaženosti je tom, čím je, samotný život, ktorý žije. V skutočnosti nič mimo seba nepotrebuje, pretože je úplne šťastný sám v sebe a čokoľvek mimo Neho by Ho len, povedané po ľudsky, zbytočne otravovalo a rozptyľovalo a odvádžalo od tohto dokonalého a blaženého šťastia, ktoré si užíva.

Boh súčasne tým, čím je, nie je z nutnosti, ale z voľby. Zvrchovane slobodný a ničím nenútený Boh sa slobodne rozhodol, že bude tým, čím Je a bude žiť to, čo Žije. (Chvalabohu a na naše šťastie, dodávame k tomu my, ľudia ☺)

Ak teda chceme prijať Jeho ponuku byť ako On a žiť to, čo žije On, musíme sa aj my *slobodne rozhodnúť* a zvoliť si byť všetkým tým, čím je On, žiť všetko to a tak, ako to žije On, zamilovať si všetko to, čím Boh je a stotožniť sa so všetkým tým, čím Boh je. Preto nás Boh nemohol stvoriť *už zbožštených*, pretože naše zbožštenie sa musí byť nielen Božím veľkorysým darom (bez toho by možné nebolo), ale rovnako aj našou úplne slobodnou voľbou (a bez nej tiež nijakovsky možné nie je).

Trefne a v jedinej krátkej vete túto požiadavku vyjadril sv. Klement Alexandrijský v 3. storočí: „Človek sa stáva Bohom, pretože miluje všetko to, čo miluje Boh.“ Nie „zachováva“, nie „dodržiava“, ale „miluje“. K tomu sa ale musíme najprv my sami slobodne rozhodnúť a naučiť sa to!

Čo musím urobiť ja?

Ak teda chceme do Neba, byť zbožštení v Bohu, jedno s Bohom, mať účasť na všetkom tom, čím Je Boh, na Jeho večnosti, vševedúcnosti, blaženosti, všemohúcnosti... potom musíme byť najprv s Bohom úplne zladení, úplne ako On, úplne prepodobní Bohu.

Čo teda musíme urobiť? Naučiť sa byť Bohom. Tak, ako o tom Ježiš hovorí v jednom svojom podobenstve:

„Istý človek vznešeného pôvodu odchádzal do ďalekej krajiny prevziať kráľovstvo a potom sa mal vrátiť.“ ¹³ *Zavolať si svojich desiatich sluhov, dal im desať mín a povedal im: “Obchodujte, kým sa nevrátim!” ...* ¹⁵ *Keď sa po prevzatí kráľovstva vrátil, dal si zavolať sluhov, ktorým dal peniaze, aby zistil, koľko kto získal.* ¹⁶ *Prišiel prvý a vravel: “Pane, tvoja mína získala desať mín.”* ¹⁷ *On mu povedal: “Správne, dobrý sluha; pretože si bol verný v maličkosti, maj moc nad desiatimi mestami.”* ¹⁸ *Prišiel druhý a vravel: “Pane, tvoja mína vyniesla päť mín.”* ¹⁹ *Aj tomuto povedal: “Ty maj moc nad piatimi mestami.”* ²⁰ *Iný prišiel a hovoril: “Pane, hľa, tvoja mína. Mal som ju uloženú v šatke;”* ²¹ *bál som sa ťa, lebo si prísny človek: berieš, čo si si neuložil, a žneš, čo si nezasial.”* ²² *On mu povedal: “Zlý sluha! Podľa tvojich vlastných slov ťa súdim. Vedel si, že som prísny človek, že beriem, čo som si neuložil, a žnem, čo som nezasial?”* ²³ *Prečo si teda nedal moje peniaze peňazomencom a ja by som si ich bol po návrate vybral aj s úrokmi?”* ²⁴ *A tým, čo tam stáli, povedal: “Vezmite mu mínu a dajte ju tomu, čo má desať mín.”* ²⁵ *Oni mu vraveli: “Pane, veď má desať mín!”* ²⁶ *Hovorím vám: “Každému, kto má, ešte sa pridá, ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má.” (Lk 19,12-26 SSV)*

Všimol si si?

- *Človek vznešeného pôvodu* predstavuje samého Krista, o ktorom Písmo vraví už otvorene: „Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži. ⁹ Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno, ¹⁰ aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno v nebi, na zemi i v podsvetí ¹¹ a aby každý jazyk vyznával: "Ježiš Kristus je Pán!" na slávu Boha Otca“ (Flp 2,8-11 SSV).

- *Sluhovia* sme my.

- V podobenstve pán *zavolať si svojich desiatich sluhov, dal im desať mín a povedal im: "Obchodujte, kým sa nevrátim!"* Postaví sluhov na svoje miesto a nechá ich v malom robiť presne to isté, čo robí on vo veľkom: obchodovať (jedna *mína* = 150 denárov a jeden denár bola denná mzda námedzeného robotníka, na naše pomery by teda jedna *mína* mala hodnotu nejakých 4 500€).

V reálnom svete Ježiš Boh, ktorý ako Boh koná a vládne v meradle celého sveta a Vesmíru, postavil každého jedného z nás tu, na zem, aby sme učili byť voči iným i voči onomu „malému svetu“ okolo nás (rodina, škola, skautská družina a oddiel, farnosť, zamestnanie, ulica, susedia, mesto,...) Bohom – čiže učiť sa mať voči nim rovnaké postoje ako Boh, rovnaké túžby, rovnakú starostlivosť, rovnaké milosrdenstvo, rovnakú lásku, usilovať vo svete a pre svet o to isté, o čo usiluje Boh, túžiť po tom istom, byť skutočnými spolustvoriteľmi Stvoriteľa (porov. KKC 307) a konať v tomto všetkom opravdivé Božie skutky a Božie diela.

- Potom, po skončení tejto lekcie, tým, ktorí sa osvedčia, hovorí: „*Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojsť do radosti svojho pána*“ (Mt 25,21 SSV), „*maj moc nad desiatimi mestami... maj moc nad piatimi mestami.*“

Aj v reálnom svete keď sa naučíme v malom „byť Bohom“ – a svojimi postojmi a zmýšľaním i konaním a životom sa teda s Bohom úplne zladíme, – sme konečne aj my pripravení vojsť do „toho veľkého“ – do plnosti a slávy Neba: „*Posledný cieľ celého Božieho poriadku spásy je, aby stvorenia vstúpili do dokonalej jednoty Najsvätejšej Trojice*“ (KKC 260). Pretože práve blažená božská Trojica je oným Božím kráľovstvom, Nebom, kde žije „*nekonečne dokonalý a sám v sebe blažený Boh*“ (KKC 1). Otvorí sa nám tak svet, ktorý je pre nás až dovedy nepredstaviteľný a nedostupný.

**Kresťanstvo je teda z naše strany o tom,
aby sme sa od Boha naučili byť Bohom.**

Čo znamená byť Bohom?

Písmo to hovorí znova a znova veľmi jasne:

- „*Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec*“ (Mt 5,48 SSV);
- „*Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš*“ (Flp 2,5 SSV);
- „*Napodobňujte Boha ako milované deti*“ (Ef 5,1 SSV);

- „*Ako svätý je ten, ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní*“ (1 Pt 1,15 SSV).

Sami kresťania sa voláme *učeníkmi Krista*, pretože v Kristovi sa nám zjavil Boh „v malom“, čiže v podmienkach obyčajného človeka v tomto pozemskom svete, aby sme sa od neho mohli aj my naučiť byť Bohom „v malom“ a tak sa pripraviť na večný Boží Život „vo veľkom“.

Musíš sa teda naučiť byť Bohom vo svojej rodine, vo svojom skautskom oddiele, vo svojej škole, v meste... znie to úchvatne, nie? Byť medzi spolužiakmi či súrodencami „Pánom Bohom“! V prvej chvíli Ti, stavím sa, mysl'ou prebehol obrázok ako sedíš na tróne uprostred všetkých a oni ťa uctievať a ty im vládneš... alebo niečo podobné, že? To je naša ľudská predstava. Čo ale presne znamená byť Bohom podľa Boha?

Znamená to nechať sa oslavovať a uctievať od iných a povyšovať sa nad iných? Ježiš vraví, že nie a sám hovorí: „*Ak sa oslavujem ja sám, moja sláva nestojí za nič*“ (Jn 8,54 SSV).

Znamená to vládnuť iným, rozkazovať, ovládať...? Ani to nie, Ježiš zase hovorí úplne jasne: „*Viete, že vládcovia národov panujú nad nimi a mocnári im dávajú cítiť svoju moc.* ²⁶ *Medzi vami to tak nebude*“ (Mt 20,25-26 SSV).

Tak teda sa aspoň nechať od iných obsluhovať, nechať si slúžiť? Ani to nie! Ježiš zase vysvetľuje na sebe samom, že ani On ako „*Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť*“ (Mt 20,28 SSV).

Tak teda aspoň súdiť iných ľudí? Ani to nie, Ježiš zase o sebe ako o Bohu a Božom Synovi hovorí: „*ja ... som neprišiel svet súdiť, ale svet spasit*“ (Jn 12,47 SSV).

A práve v tejto poslednej vete nám už začína naznačovať, čo *byť Bohom a Kráľom* sveta znamená:

Skutočný kráľ je ten, ktorý na svojich bedrách nesie ťarchu zodpovednosti za svoju krajinu a stará sa o dobro a blaho všetkých. Ak treba, obetuje pre to čokoľvek. Bežní ľudia si berú za ženy dievčatá, do ktorých sa zamilujú – on si vezme za manželku tú, ktorá upevní postavenie jeho krajine a prospeje je. Keď sa valí do krajiny nepriateľ, proští ľud uteká do hôr, aby si zachránil život – kráľ ale smeruje do boja, bár je aj tak vopred prehratý a beznádejný ako onen pri Moháči a svoj život riskuje a kladie za svoju krajinu. Toto je postoj skutočného kráľa.

Ježiš je Kráľ. Svoj postoj Kráľa vyjadruje rovnako v jednej-jedinej kratučkej vete: „*Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých*“ (Mt 20,28 SSV). Toto znamená byť Kráľom, toto znamená byť Bohom, byť opravdivo veľkým podľa Božích meradiel a štandardov, ktoré žije Boh sám v sebe: „*Kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vašim služobníkom.* ²⁷ *A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vašim sluhom*“ (Mt 20,26-27 SSV).

Toto učenie sa sám na sebe ilustruje apoštol Pavol, keď sa vyznáva: „*Od Židov som päť ráz dostal štyridsať bez jednej,* ²⁵ *tri razy ma bičovali, raz kameňovali, trikrát som stroskotal na lodi, noc a deň som bol na morských hĺbinách;* ²⁶ *často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi;* ²⁷ *v námahe a lopote, často v bdení, o hlade a smäde, veľa ráz v pôstoch, v zime a nahote.* ²⁸ *A okrem toho na mňa deň čo deň dolieha starosť o všetky cirkvi.* ²⁹ *Veď kto je slabý, aby som nebol slabý aj ja? Kto je vystavený pohoršeniu, aby to aj mňa nepálilo?“* (2 Kor 11,24-29 SSV).

Ale súčasne zažíva aj ovocie tohto *napodobňovania Krista* a tým je rastúca jednota s Kristom, s ktorým je stále zladenejší, až nakoniec volá: „*Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus*“ (Gal 2,20 SSV). A o to ide: aby sme boli v Kristovi a On v nás a aby sme s Ním boli Jeden: „*Potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus*“ (Kol 3,11 SSV).

Ale naozaj to funguje?

Na nebi (a teda na zbožštení) je krásne to, že začína už tu a teraz, v tomto živote a na tejto zemi. Síce ešte len „v malom“, ale zato skutočne a opravdivo! Nie je to teda žiadna slepá viera v to, že potom, „po smrti“ čosi na človeka čaká, ako si to predstavujú napríklad ateisti. Naopak, je to prítomná a pre každého dosiahnuteľná skúsenosť. „*Máme predsa prvotiny ducha, a možno aj viac, a približujeme sa k tomu, ktorého milujeme, a čo raz máme dychtivo jesť a piť, teraz, hoci iba slabo, olizujeme a ochutnávame*“, hovorí už sv. Augustín v 4. storočí a je to naozaj tak!

Od čias Krista tak máme nazhromaždených už bezmála 2 000 rokov skúseností, horu svedectiev miliónov a miliónov ľudí, nezmerné množstvo materiálov a dôkazov, ktoré znova a znova potvrdzujú, že zbožštenie sa človeka v Bohu naozaj funguje a to po všetkých stránkach a vo všetkých jeho rozmeroch, od zázrakov a znamení, ktoré ľudia spojení s Bohom v Bohu konajú až po blaženosť Božieho Života, ktorá sa v nich stále viac a viac rozlieva.

„Nevýslovná Láska! Napriek tomu, že si videl všetky neprávosti, ktorých sa Tvoje stvorenie dopustí... zastavil si svoj zrak na kráse svojho stvorenia, do ktorého si sa bláznivo zamiloval a opojený láskou a z lásky si ho k sebe privinul a dal si mu bytie podľa svojho obrazu a podľa svojej podoby. ... Skúsila som a presvedčila som sa, Večné Božstvo, večná Trojica, ty si spojila krv svojho jednorodeného Syna s božskou prirodzenosťou, a preto má takú veľkú cenu! Ty, večná Trojica, si ako hlboké more: čím viac v ňom hľadám, tým viac nachádzam, a čím viac nachádzam, tým viac Ťa hľadám. Ty akosi nenásytne nasycuješ dušu; lebo vo svojej priepastnej hĺbine sýtiš dušu tak, že stále ostáva hladná a lačná po tebe, večná Trojica, a želá si a túži v tvojom svetle uvidieť teba, Svetlo. Skúsila som a presvedčila som sa svetlom rozumu v tvojom svetle o tvojej priepastnej hĺbke, večná Trojica, i o kráse tvojho stvorenia. Preto keď som sa zhliadla v tebe, videla som, že som tvojím obrazom, lebo ty, večný Otče, mi dávaš zo svojej moci a

zo svojej múdrosti; z tej múdrosti, ktorá je privlastnená tvojmu Jednorodenému. A Duch Svätý, ktorý vychádza z teba, Otče, i z tvojho Syna, dal mi dobrú vôľu, čím ma urobil hodnou lásky. Ved' ty, večná Trojica, si Stvoriteľ a ja stvorenie. A v znovustvorení, ktoré si vo mne urobil skrze krv svojho jednorodeného Syna, som v tvojom svetle poznala, že si uchvátený krásou svojho stvorenia. Priepastná hĺbina, večná Trojica, Božstvo, hlboké more! Čo si mi mohol dať viac než seba samého?! Ty si oheň, ktorý stále horí a nestravuje sa; ty svojou páľavou stráviš akúkoľvek samolásku duše. Ty si oheň, ktorý odstraňuje všetok chlad a osvecuje myseľ svojím svetlom, ktorým si mi dal poznať svoju pravdu. V zrkadle tohto svetla poznávam teba, najvyššie Dobro, Dobro nad všetko dobro, Dobro šťastné, Dobro nepochopiteľné, Dobro neoceniteľné; Krása nad všetku krásu, Múdrost' nad každú inú múdrost': lebo ty si sama Múdrost', ty si Chlieb anjelov, ktorý sa v ohni lásky daroval ľuďom. Ty si odev, ktorý zakrýva moju nahotu, a nás hladných živíš svojou sladkosťou, lebo si sladký, v tebe niet horkosti, večná Trojica!“ (sv. Katarína Sienská)

„A tak som videla, že sa Boh raduje, že je našim otcom, že je našou matkou a že je našim pravým snúbencom - a duša jeho milovanou snúbenicou. Kristus má radosť, že je našim bratom a Ježiš, že je našim Spasiteľom.“ (sv. Juliana z Norwichu)

„O môj Bože, Trojica, ktorej sa klaniam, pomôž mi celkom zabudnúť na seba, aby som spočinula v tebe nehybná a pokojná, akoby moja duša bola už vo večnosti. Nech už nič nie je schopné narušiť môj pokoj ani ma vyvieť z teba, o môj Nemeniteľný, ale nech ma každý okamih unáša ďalej do hĺbky tvojho tajomstva! Upokoj moju dušu. Urob z nej svoje nebo, svoj obľúbený príbytok a miesto svojho odpočinku. Nech ťa tam nikdy nenechám samého, ale nech som tam úplne celá, úplne bdelá vo svojej viere, celá v adorácii, úplne odovzdaná tvojmu stvoriteľskému pôsobeniu.“ (Alžbeta od Najsvätejšej Trojice)

Takže, áno, funguje to. Overiteľne a dokázateľne. Boh svoje sľuby plní.

Technológia zbožštenia sa, 1. časť

Ak chceš, môžeš túto kapitolu preskočiť. Ale ak ju nepreskočíš, dostaneš úplnejší pohľad na to, ako to Boh v Kristovi zariadil, akú *technológiu* (povedané dnešnou rečou) vyvinul na to, aby nám odovzdal fungujúci a nadovšetko použiteľný nástroj pre naše zbožštenie sa.

Na samom začiatku...

Ježiš prichádza k Jánovi a Ján Ho pokrstí: „V tých dňoch prišiel Ježiš z galilejského Nazareta a Ján ho pokrstil v Jordáne. ¹⁰ Vtom, ako vystupoval z vody, videl otvorené nebo a Duchu, ktorý ako holubica zostupoval na neho. ¹¹ A z neba zaznel hlas: "Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie."“ (Mk 1,9-11 SSV)

Ježiš hneď odchádza na púšť: „*A hneď ho Duch hnal na púšť.* ¹³ *Na púšti bol štyridsať dní a satan ho pokúšal. Bol medzi divou zverou a anjeli mu posluhovali.*“ (Mk 1,12-13 SSV)

Späť u Jána

Kam išiel Ježiš z púšte? No, tu prichádza možno prvé prekvapenie. Ježiš sa totiž vracia naspäť k Jordánu, k Jánovi a k ľuďom, ktorí boli okolo neho zhromaždení: „*Keď na druhý deň videl, ako k nemu prichádza Ježiš, zvolal: "Hľa, Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta.* ³⁰ *Toto je ten, o ktorom som hovoril: Po mne prichádza muž, ktorý je predom mnou, lebo bol prv, ako ja.* ³¹ *Ani ja som ho nepoznal, ale preto som prišiel a krstím vodou, aby sa on stal známym Izraelu.*“ ³² *Ján vydal svedectvo: "Videl som Ducha, ktorý ako holubica zostupoval z neba a spočinul na ňom.* ³³ *Ani ja som ho nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstiť vodou, mi povedal: "Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočinúť na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým."* ³⁴ *A ja som to videl a vydávam svedectvo, že toto je Boží Syn.*““ (Jn 1,29-34 SSV) – Všimli sme si? Ján hovorí v tejto chvíli o Ježišovom krste ako o niečom, čo sa už udialo. Ježiš sa teda vrátil k Jánovi naspäť hneď, ako skončilo Jeho štyridsať dní na púšti. Prečo? Pretože presne toto bolo to správne miesto, kde Ježiš mal a mohol začať svoje dielo. Ján Mu pripravoval cestu, pôdu – a pripravil Mu aj prvých učeníkov.

Prví žiaci

K Ježišovi sa pripájajú prví dvaja učeníci: „*V nasledujúci deň Ján zasa stál s dvoma zo svojich učeníkov.* ³⁶ *Keď videl Ježiša ísť okolo, povedal: "Hľa, Boží Baránok."* ³⁷ *Tí dvaja učeníci počuli, čo hovorí, a išli za Ježišom.* ³⁸ *Ježiš sa obrátil a keď videl, že idú za ním, opýtal sa ich: "Čo hľadáte?" Oni mu povedali: "Rabbi - čo v preklade znamená: Učiteľ -, kde bývaš?"* ³⁹ *Odpovedal im: "Podďte a uvidíte!" Šli teda, videli, kde býva, a zostali v ten deň u neho. Boli asi štyri hodiny popoludní.* ⁴⁰ *Jeden z tých dvoch, čo to počuli od Jána a nasledovali Ježiša, bol Ondrej, brat Šimona Petra.*“ (Jn 1,35-40 SSV). Ján Evanjelista a Ondrej, brat Šimona Petra. Ich veta „Učiteľ, kde bývaš?“ je jasnou žiadosťou o prijatie za učeníkov, pretože v rabínskej tradícii Izraela učeníci sa od rabínov učili tak, že s nimi žili, slúžili im a boli nimi vyučovaní nielen lekciami, ale ešte viac odpozerávaním života a postojov svojho učiteľa ako živého vzoru. Obaja nakoniec takto žili aj sami s Jánom ako Jánovi učeníci. Ježiš ich žiadosť, aby sa stal ich učiteľom a oni Jeho učeníkmi, prijíma.

Tretí učeník: „*On [Ondrej] hneď vyhladal svojho brata Šimona a povedal mu: "Našli sme Mesiáša," čo v preklade znamená Kristus.* ⁴² *A priviedol ho k Ježišovi. Ježiš sa naňho zahľadel a povedal: "Ty si Šimon, syn Jánov, ale budeš sa volať Kéfas," čo v preklade znamená Peter.*“ (Jn 1,41-42 SSV). Všimnime si Ježišove slová „Budeš sa volať Peter“ – sú zaujímavé a dôležité! Vzhľadom na Ondreja je celkom pravdepodobné, že aj Šimon bol v tej chvíli Jánovým učeníkom. V onej dobe bolo celkom bežné, že človek strávil nejaký čas ako žiak niektorého rabína a potom sa vrátil späť, aby si založil rodinu a rozbehol svoj vlastný život.

Zdá sa, že Ježiš ostal na tomto mieste s najmenej týmito tromi učeníkmi nie krátky čas: „*Keď Jána uväznili, Ježiš prišiel do Galiley a hlásal Božie evanjelium*“ (Mk 1,14 SSV). Ak teda

nepredpokladáme, že Jána uväznili hneď na druhý deň, ostáva nám už len predpoklad, že Ježiš prinajmenšom pár dní, možno aj týždňov zotrval v Bethabare, kde Ján krstil. Ale keď Jána uväznili – a „tábor“, ktorý v Bethabare isto existoval a v ktorom býval Ján, jeho učeníci, ale kde nejaký čas táborili aj tí, ktorí prišli za ním, aby ho počuli, sa začal rozchádzať – rozhodol sa aj Ježiš odísť preč. Kam? No predsa do Galilei. Prečo práve tam? No pretože odtiaľ pochádzali aj Peter a Ondrej a aj sám Ježiš. Vyzerá to najskôr tak, že Ježiš obaja pozvali v štýle „Pod', môžeš bývať s nami a budeš nás ďalej učiť!“

Cesta do Galilei

Pripájajú sa ďalší dvaja učeníci: „Na druhý deň sa Ježiš rozhodol odísť do Galiley. Stretol Filipa a povedal mu: "Pod' za mnou!"⁴⁴ Filip bol z Betsaidy, z Ondrejovho a Petrovho mesta.⁴⁵ Filip sa stretol s Natanaelom a povedal mu: "Našli sme toho, o ktorom písal Mojžiš v Zákone a Proroci, Ježiša, Jozefovho syna z Nazareta." ⁴⁶ Natanael mu vravel: "Môže byť z Nazareta niečo dobré?!" Filip mu odpovedal: "Pod' a uvidíš!" ⁴⁷ Keď Ježiš videl prichádzať Natanaela, povedal o ňom: "Toto je pravý Izraelita, v ktorom niet lesti." ⁴⁸ Natanael sa ho opýtal: "Odkiaľ ma poznáš?" Ježiš mu vravel: "Videl som ťa prv, ako ťa Filip zavolať, keď si bol pod figovníkom." ⁴⁹ Natanael mu povedal: "Rabbi, ty si Boží Syn, ty si kráľ Izraela!"“ (Jn 1,43-49 SSV)

Moment! Povedali sme, že Ježiš ostal v Bethabare dlhší čas? A nehovorí Ján Evanjelista, že už „na druhý deň“ sa rozhodol odísť do Galilei? Hovorí, ale je jasné, že Ján pod pojmmami „prvý deň“, „druhý deň“ myslí na niečo iné, než na poradie dní v týždni. Inak by veta „Na tretí deň bola v Káne Galilejskej svadba. Bola tam aj Ježišova matka.“² Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov“ (Jn 2,1-2 SSV) nemala zmysel. Neexistuje spôsob, ako by sa Ježiš a učeníci mohli dostať z Bethabary do Galilei za jeden deň a dokonca už aj miestnymi byť hneď aj pozvaní na svadbu...

Ale poďme späť k téme: Filip je z Betsaidy. Natanael, nazývaný ostatnými evanjeliami menom po otcovi Bartolomej (bar Tolmaj, syn Tolmajov) je z Káne Galilejskej. Obaja sú tiež Galilejčania. Čo vysvetľuje, ako sa k Ježišovi dostali: ako spolupútnici s Ním a s Ondrejom, Šimonom a Jánom na ceste domov, do Galilei.

Kána Galilejská

Keďže Kána leží len kúsok od Nazareta, kde je Ježiš doma, vyberajú sa najprv týmto smerom, do Ježišovho a Bartolomejovho kraja. Cesta z Bethabary do Káne meria zhruba 150 kilometrov. Pokiaľ nekráčali ako na manévroch, tak pri prejdení dvadsiatich kilometrov denne im táto cesta zabrala približne jeden týždeň. Týždeň vyplnený rozhovormi, vyučovaním,...

„Na tretí deň bola v Káne Galilejskej svadba. Bola tam aj Ježišova matka.“² Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov“ (Jn 2,1-2 SSV).

Už vieme, že to nebolo „na tretí deň“ v kalendárnom zmysle, v skutočnosti slovo „tretí deň“ vyjadruje niečo podobné, ako keď dnes niekto povie „v hodine dvanástej“: je to deň s veľkým „D“, v ktorom sa dejú dôležité veci: na „tretí deň“ Abrahám uvidí Móriju, kde má obetovať Izáka, na „tretí deň“ sa Lában dozvie o úteku Jakuba, na „tretí deň“ zákerne povražia Jakuboví synovia Hemora a Sichemčanov, na „tretí deň“ sa splnia Jozefove predpovede pekárovi a čašníkovi faraóna, na „tretí deň“ zostupuje Boh na vrch Sinaja,... Tretí deň je spôsob, ako symbolicky naznačiť: „Pozor, veci sa dávajú do pohybu!“

V tomto prípade je tiež „tretí deň“ dňom, kedy sa veci dávajú do pohybu: Ježiš koná svoje prvé znamenie. A v tomto kontexte to naozaj môže byť aj úplne prvý *zázrak*, ktorý sa Jeho rukami deje. „*A jeho učeníci uverili v neho*“ (Jn 2,11 SSV). Predtým ale ešte určite musíme nechať nejaký čas na zvítanie sa Ježiša s Jeho Matkou a s Jeho „bratmi“, čiže príbuznými, s Jeho klanom – podobne Bartolomej so svojou rodinou. Pobyt v Nazarete a v Káne sa tak môže rátať prinajmenšom na dni, ak nie týždne – aj vzhľadom na svadbu, ktorá tiež nejakých pár dní isto trvala. Bartolomejova osoba vysvetľuje, prečo na svadbu v jeho rodisku, v Káne, pozvali s Bartolomejom aj Ježiša a ostatných učeníkov, ako aj Ježišovu Matku a Jeho „bratov“ – aj keď z Nazareta do Káne je to len desať kilometrov a obe rodiny sa pokojne mohli poznať už predtým.

Kafarnaum

Po svadbe konečne všetci odchádzajú do Kafarnauma, pretože aj ostatní učeníci sa už chcú dostať domov k rodinám: „*Potom zišiel on i jeho matka a bratia i jeho učeníci do Kafarnauma, kde zostali niekoľko dní*“ (Jn 2,12 SSV). Potom sa Matka a „bratia“ vrátili späť, do Nazareta. Ježiš ostal v Kafarnaume u Šimonovcov, spoločne so svojimi učeníkmi. Dôkazom toho je fakt, že „*Ježišovým mestom*“ sa stal práve Kafarnaum, kde býval v Šimonovom dome. Aj preto Ježiš sám o sebe hovorí: „*Lišky majú svoje skrýše a nebeské vtáky hniezda, ale Syn človeka nemá kde hlavu skloniť*“ (Mt 8,20 SSV) – nie preto, že by bolo túlajúcim sa bezdomovcom, ale preto, že v skutočnosti nemá vlastné bývanie, kde by žiaci mohli s Ním žiť, sám žije u jedného zo svojich žiakov, u Šimona. Ježiš zrejme ostáva v Kafarnaume celkom dlhý čas a tam vyučuje svojich učeníkov. Počas tohto pobytu sa dejú aj udalosti, o ktorých čítame u Marka a ktorých ich podáva v redakčne upravenom a zhustenom súhrne (podobne ako to už urobil Ján so svojimi „dňami“):

„*V sobotu vošiel do synagógy a učil.* ²² *I žasli nad jeho učením, lebo ich učil ako ten, čo má moc, a nie ako zákonníci.* ²³ *A práve bol v ich synagóge človek posadnutý nečistým duchom. Ten vykrikol:* ²⁴ *"Čo ťa do nás, Ježiš Nazaretský? Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si: Boží Svätý."* ²⁵ *Ježiš mu prísne rozkázal: "Mlč a vyjdi z neho!"* ²⁶ *Nečistý duch ním zalomcoval a s veľkým krikom z neho vyšiel.* ²⁷ *Všetci sa čudovali a jeden druhého sa vypytovali: "Čo je to? Nové učenie s mocou! Aj nečistým duchom rozkazuje a poslúchajú ho."* ²⁸ *A chýr o ňom sa hneď rozniesol všade, po celej galilejskej krajine.* ²⁹ *Len čo vyšli zo synagógy, vošiel s Jakubom a Jánom do Šimonovho a Ondrejovho domu.* ³⁰ *Šimonova testiná ležala v horúčke. Hneď mu povedali o nej.* ³¹ *Pristúpil k nej, chytil ju za ruku a zdvihol. Horúčka ju opustila a ona ich obsluhovala.* ³² *Keď sa zvečeralo, po*

západe slnka, prinášali k nemu všetkých chorých a posadnutých zlými duchmi. ³³ *A celé mesto sa zhromaždilo pri dverách.* ³⁴ *I uzdravil mnohých, ktorých trápili rozličné neduhy, a vyhnal mnoho zlých duchov a nedovolil im hovoriť, lebo ho poznali.* ³⁵ *Včasráno, hneď na úsvite, vstal a vyšiel von. Utiahol sa na pusté miesto a tam sa modlil.* ³⁶ *Šimon a tí, čo boli s ním pobrali sa za ním.* ³⁷ *Keď ho našli, povedali mu: "Všetci ťa hľadajú."* ³⁸ *On im odvetil: "Pod'me inde, do susedných dedín, aby som aj tam kázal, ved' na to som prišiel."* ³⁹ *A chodil po celej Galilei, kázal v ich synagógach a vyhánal zlých duchov.*“ (Mk 1,21-39 SSV).

Vzhľadom na to, že nie všetci učeníci sú z Kafarnauma, ale Filip je z Betsaidy (ktorá je Šimonovým a Ondrejovým rodiskom), Bartolomej z Káne, sám Ježiš z Nazareta,... je len logické, že ho táto situácia postupne privedie do miest, kde majú svoje korene Jeho učeníci – a že Jeho učeníci túžia, aby aj ich rodiny a ich obce a mestá spoznali Ježiša, „Baránka Božieho“, ohláseného Jánom, potvrdeného znameniami, Mesiáša a Pána!

Technológia zbožštenia sa, 2. časť

A teraz už začína to podstatné!

Cesta do Jeruzalema

„Blízko bola židovská Veľká noc a Ježiš vystúpil do Jeruzalema“ (Jn 2,13 SSV). Týmito slovami začína Ján novú kapitolu. Ježiš sa po čase, ktorý strávil s učeníkmi v Galilei, vydáva na cestu do Jeruzalema.

Počas nej sám ohlasuje Evanjelium v mestách a dedinách, kam cestou zavíta, ale posielal aj svojich učeníkov na „pastoračnú prax“ „do každého mesta a na každé miesto, kam sa sám chystal ísť“ (Lk 10,1 SSV) so slovami „k pohanom nezabočujte a do samarijských miest nevchádzajte; ⁶ chod'te radšej k ovciam strateným z domu Izraela!“ (Mt 10,5-6 SSV). Lukáš tieto slová vzťahuje na Sedemdesiatichdvoch a Matúš na kompletnú zostavu Dvanástich, ale je jasné, že niečo podobné nerobili za tie roky učeníci iba jediný raz¹.

Čo je pre nás dôležitejšie, ak sa pozrieme na mapu, zistíme, že „pohania“, – čiže Dekapolis na východe – a „Samaritáni“, – samárské kraje na západe – lemujú z oboch strán ako nejaké „údolie“ cestu z Galilei do Jeruzalema. Učeníci teda sprevádzajú Ježiša po ceste do Jeruzalema a Ježiš aj túto cestu využíva na ich vyučovanie a formovanie. Čo nám odhaľuje dôležitú vec:

Nie „kazateľ“, ale „Učiteľ“!

Aj keď by sa na prvý pohľad mohlo zdať, že Ježiš bol potulný kazateľ, ktorý po námestiach a uliciach vykrikoval zvesť o Božom kráľovstve a kázal náhodne zhromaždeným zástupom, v

¹ Samotní Lukáš a Matúš režírujú svoje texty ako jednu symbolickú cestu Ježiša z Galilei do Jeruzalema, kde zomiera – v skutočnosti, ako svedčí Ján, Ježiš tých ciest absolvoval viacero.

skutočnosti to bolo inak. Zdá sa, že väčšinu svojho času Ježiš trávil doma, v Galilei, so svojimi učeníkmi a vyučoval ich, ako svedčí aj Písmo, napríklad: „*Odišli odtiaľ a prechádzali Galileou. Nechcel však, aby o tom niekto vedel,* ³¹ *lebo učil svojich učeníkov*“ (Mk 9,30-31 SSV), alebo „*Ježiš vyšiel so svojimi učeníkmi do dedín okolo Cézarey Filipovej. Cestou ... ich začal poučat*“ (Mk 8,27.31 SSV).

Oné „zástupy“ a „putovanie“ boli skôr vedľajším efektom Ježišových pútí z Galilei na sviatky do Jeruzalem. Bolo len prirodzené, že v zástupe pútnikov, tiahnucich do Jeruzalema, sa ľudia okolo „slávneho rabbiho“ Ježiša zhromažďovali a počúvali Ho a On im kázal. To sú tie zástupy, o ktorých Písmo hovorí. Podobne to bolo aj v samotnej Galilei, kde Ježiš pôsobil ako senzácia a ľudia Ho vyhľadávali, ako znova a znova Písmo vykresľuje slovami „*Ježiš sa so svojimi učeníkmi utiahol k moru. Šiel za ním veľký zástup z Galiley a Judey i z Jeruzalema a z Idumey; ba aj zo zajordánskych krajov a z okolia Týru a Sidonu*“ (Mk 3,7-8 SSV), „*Vošiel do domu a znova sa zišiel toľký zástup, že si nemohli ani chleba zajesť*“ (Mk 3,20 SSV), či „*On im povedal: "Podťte vy sami do ústrania na pusté miesto a trochu si odpočinite."* Lebo stále prichádzalo a odchádzalo mnoho ľudí a nemali sa kedy ani najesť. ³² *Odišli teda loďou na pusté miesto do samoty.* ³³ *Ale videli ich odchádzať a mnohí sa dovŕpili, kam. Pešo sa ta zbehli zo všetkých miest a predstihli ich*“ (Mk 6,31-33 SSV).

Rodiaca sa štruktúra

Ježišov dôraz počas tých troch rokov teda neleží na zástupoch ani na ohlasovaní, ale na učeníkoch a vyučovaní. Postupne Ježiš tvorí okolo seba zaujímavú štruktúru:

- najpočetnejšia je skupina „*sedemdesiatich dvoch*“ (Lk 10,1 SSV) učeníkov, ktorá ale s výnimkou misijnej úlohy v Lukášovi nikde nezohráva nijakú podstatnejšiu úlohu – možno aj preto, že sa časom vytratila: „*Ked' to počuli jeho učeníci, mnohí z nich povedali: "Tvrdá je to reč! Kto to môže počúvať?!"* ... *Vtedy ho mnohí z jeho učeníkov opustili a viac s ním nechodili*“ (Jn 6,60.66 SSV) – aj keď niektorí sa časom mohli znova vrátiť, ako uvidíme na Turíce, kde vo Večeradle okrem Jedenástich bolo ešte zhruba sto ďalších ľudí, učeníkov;
- užšia a bližšia skupina Dvanástich: „*prvý Šimon, zvaný Peter, a jeho brat Ondrej, Jakub Zebedejov a jeho brat Ján,* ³ *Filip a Bartolomej, Tomáš a mýtnik Matúš, Jakub Alfejev a Tadeáš,* ⁴ *Šimon Kananejský a Judáš Iškariotský, ktorý ho potom zradil*“ (Mt 10,2-4 SSV). Dvanásti tvoria pevné a stabilné jadro a stoja spoločne s Ježišom v centre evanjelií. Sú dosť pevní a dosť dôverujúci Kristovi, aby s Ním vytrvali takmer až do konca, ako znova svedčí Ján: „*Ježiš povedal Dvanástim: "Aj vy chcete odísť?"* ⁶⁸ *Odpovedal mu Šimon Peter: "Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života.* ⁶⁹ *A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý."*“ (Jn 6,67-69 SSV).
- Medzi nimi je jedna ešte užšia skupinka, iba traja, ktorí sú Ježišovi blízko tam, kde iní ostávajú v pozadí – pri Premenení na Hore (Mk 9,2), alebo počas agónie v Getsemanoch (Mk 14,33nn): Peter, Jakub a Ján.
- A spomedzi nich troch je nakoniec „*prvý Šimon, zvaný Peter*“, ktorému Ježiš zveruje kľúče od Kráľovstva: „*Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju*

nepremôžu. ¹⁹ Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi“ (Mt 16,18-19 SSV) – symbolika jasná a zrozumiteľná, prevzatá z Písma, kde v SZ čítame o vyvolení Eliakima za „správcu [kráľovského] domu“, v dnešnej reči „ministerského predsedu“ Júdei: „V ten deň zavolám svojho služobníka Eliakima, syna Helkiáša, ²¹ a oblečiem ho do tvojho rúcha, opášem ho tvojím pásom a dám mu do rúk tvoju moc. I bude otcom obyvateľom Jeruzalema a Júdovmu domu. ²² Dám mu na plece kľúč Dávidovho domu, keď otvorí, nikto nezavrie, a keď zavrie, nikto neotvorí“ (Iz 22,20-22 SSV). A potom ešte raz, keď Ježiš, ktorý o sebe hovorí: „Ja som dobrý pastier. Poznám svoje a moje poznajú mňa, ¹⁵ ako mňa pozná Otec a ja poznám Otca. Aj svoj život položím za ovce. Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohoto ovčince. Aj tie musím priviesť a budú počuť môj hlas; a bude jedno stádo a jeden pastier“ (Jn 10,14-16 SSV), sa zrazu obracia na Petra a veľmi slávnostne, trojnásobným ceremoniálnym obradom, ho poveruje: „Pas moje baránky ... Pas moje ovce ... Pas moje ovce!“ (Jn 21,15-17 SSV). Ustanovuje ho na svoje vlastné miesto, za svojho skutočného námestníka, aby odteraz stál na Jeho mieste a konal Jeho prácu! Ohromujúce, ale je to tak!

Meno „Peter“, alebo, ako ho vyslovuje Pavol, „Kéfas“, je označením tohto Šimonovho úradu, ktorý mu Ježiš zveril. Aj preto je na rozdiel od ostatných mien preložené do gréčtiny ako Petros. Na rozdiel od Šavla (čiže Saula), ktorý si ako rímske meno vyberie Paulus jednoducho preto, že znie podobne, Šimonovo meno Kéfas, Skala, sa neprepíše nejakým podobne znejúcim rímskym, či gréckym tvarom, ale významovým prekladom: Petros. To preto, že tu záleží nie na zvuku, ale na význame: je to označenie zásadného úradu, zásadnej inštitúcie, ktorú Ježiš ustanovil: úradu Skaly, Petra, dnešnou rečou: pápeža.

Čo Ježiš po sebe zanechal?

Toto je teda výsledná situácia, ktorou sa končí Ježišovo poslanie na Zemi:

„Jedenásti učeníci odišli do Galiley na vrch, kam im Ježiš rozkázal. ¹⁷ Keď ho uvideli, klaňali sa mu, no niektorí pochybovali. ¹⁸ Ježiš pristúpil k nim a povedal im: "Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. ¹⁹ Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého ²⁰ a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta."“ (Mt 28,16-20 SSV).

Čiže: Šimon v úlohe Petra, Skaly, dnešnou rečou: pápeža. Vedľa neho Jakub a Ján, dnes by sme povedali „kardináli“. Potom zvyšných osem apoštolov v pozícii „biskupov“, ako to povie sám Peter pred Turicami, keď Judášovo apoštolstvo nazve slovom „episkopén“, biskupstvo. Inými slovami: CIRKEV.

To, čo Ježiš celé tie roky budoval a formoval, na čom pracoval, za čo trpel a vylial svoju krv a čo nám zanechal,

stojí práve tu a teraz, pred nami, na vrchu v Galilei: CIRKEV.

Cirkev v záverečnom štádiu sformovania, pripravená *ako auto tesne pred prvým naštartovaním: stačí naliať benzín a otočiť kľúčikom a ožije a rozbehne sa.*

Presne toto sa s Cirkvou udeje na Turice: pripravená a sformovaná bude naplnená „benzínom“ Ducha a zapálená ohňom z Neba a začne neplno fungovať a žiť ako opravdivé Telo Kristovo (pretože v nej od tej chvíle prebýva Kristov Duch, ktorý ju práve oživil a stala sa tak Kristom samotným – porov. Sk 22,7n).

Časom sa k nej ešte pridá pár doplnkov – napríklad apoštoli pridajú hneď na začiatku úrad diakonov – ale sama Cirkev je plne sformovaná v okamihu, keď Ježiš odchádza do Neba a prenecháva „biznis“ svojmu námestníkovi, Petrovi a ostatným desiatim biskupom svojej Cirkvi.

Záver

Ježiš počas svojho účinkovania v prvom rade sformoval Cirkev. Ako hovorí Pavol: „*Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu*“ (Ef 5,25 SSV), je to „*Cirkev, ktorú si [Boh] získal vlastnou krvou*“ (Sk 20,28 SSV).

Samotná Kristova smrť, obeta na Kríži, tak smeruje k Cirkvi a završuje sa v Cirkvi, ňou si Kristus „*pripravil Cirkev slávnou, na ktorej niet škvrny ani vrásky, ani ničoho podobného, ale aby bola svätá a nepoškvrnená*“ (Ef 5,27 SSV). Ona je „*Božím dedičstvom*“, Novým Izraelom, v zmysle biblického „*Pánovým podielom [na zemi] je totiž jeho ľud*“ (Dt 32,9 SSV).

To plne zodpovedá Božiemu zámeru, ako o ňom vraví Písmo: „*čo si v ňom [v Kristovi] predsavzal* ¹⁰ *uskutočniť v plnosti času: zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi ... a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi,* ²³ *ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplnia všetko vo všetkom*“ (Ef 1,9-10.22n SSV) – a teda touto jednotou všetkého na Nebi aj na zemi je Cirkev, Kristovo Telo, v ktorom je všetko zjednotené v Kristovi ako v Hlave svojej Cirkvi.

Neprekvapuje preto, že anjel vo videní odhaľuje Hermasovi: „*Cirkev bola prvá zo všetkých založená. ... Pre ňu bol stvorený svet*“ (Hermasov pastier II,4,1; čerstvá poapoštolská doba).

Ona je dôvodom a cieľom všetkého konania Boha, Ona je Nebom: „*Pod', ukážem ti nevestu, Baránkovu manželku!*“ ¹⁰ *A v duchu ma preniesol na veľký a vysoký vrch a ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha* ¹¹ *ožiarené Božou slávou*“ (Zjv 21,9-11 SSV) – a touto Baránkovou manželkou je práve Cirkev: „*Preto muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele.*“ ³² *Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi*“ (Ef 5,31-32 SSV).

Technológia zbožštenia sa, čiže Cirkev

Od počiatku „organizovaná“

Ako vidíme, táto Cirkev je od samého počiatku hierarchická a štruktúrovaná:

- Sedemdesiatdvaja,
- „nad nimi“ v poradí služby Dvanásti,
- medzi nimi Traja
- a medzi nimi nakoniec jeden, Peter.

Faktom je, že *organizáciou*, štruktúrovaným organizmom, inštitúciou, sa kresťanstvo stalo v okamihu svojho zrodu a prispením nikoho menšieho, než samého Krista Ježiša.

Niektó namieta, že to, čo sme povedali, sa týka iba apoštolov ako *osôb* a ich smrťou ich úlohy zanikli. Ale to by sme museli ignorovať Písmo. V prvom rade slová Krista „*ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*“. Pokiaľ apoštoli ako *osoby* medzi nami nežijú ešte dnes a potom až do skončenia sveta, nemôžu sa tieto slová vzťahovať na nich. Ale vzťahujú sa na ich úrady, ktoré im Ježiš ako *Jedenástim* zveril – a tie majú trvať až do skončenia sveta v Kristovom Tele, Katolíckej Cirkvi.

Tak to pochopil aj Peter, keď ešte pred Turicami – vedomý si authority ale aj zodpovednosti, ktorú na neho Ježiš vložil – hovorí: „*Bratia, muselo sa splniť Písmo, kde predpovedal Duch Svätý ústami Dávida o Judášovi, ktorý bol vodcom tých, čo zajali Ježiša; ... v knihe Žalmov je napísané: "Jeho príbytok nech spustne a nech niet nikoho, kto by v ňom býval," a: "Jeho úrad nech prevezme iný."*² ²¹ Treba teda, aby sa z týchto mužov, čo boli s nami celý čas, keď medzi nami žil Pán Ježiš, ²² počnúc Jánovým krstom až do dňa, keď bol od nás vzatý, aby sa jeden z nich stal s nami svedkom jeho zmŕtvychvstania“ (Sk 1,16-22 SSV). Sám Peter vníma apoštolstvo ako úrad, nie ako niečo naviazané na jednotlivú osobu a s ňou zanikajúce. Je to úrad *episkopa*, biskupa, ako to sám nazýva – a je mu jasné, že v tomto úrade musia byť ustanovovaní nástupcovia, aby úrad pokračoval ďalej.

Takto to opíše aj Klement Rímsky, Pavlov spoločník a žiak, ktorý sa spoločne s apoštolom Pavlom „boril za evanjelium“ (porov. Flp 4,3) a ktorý na margo toho píše vo svojom liste do Korintu: „*Za hlasatele evangelia nám ustanovil Pán Ježiš Kristus apoštoly. Ježiš Kristus zase byl poslán od Boha. Tedy Kristus od Boha, apoštolové od Krista. Obojí v krásném řádu podle Boží vůle. Apoštolové když tedy přijali příkaz učit a když zmŕtvýchvstáním Pána Ježíše Krista nabyli jistoty a po seslání Ducha Svatého byli v Božím slově utvrzeni, vyšli hlásat příchod Božího království. Kázali po vesnicích i městech. Tam věřícím ustanovili za biskupy a jáhny své první žáky. Co na tom divného, že ti, které Kristus pověřil tímto úkolem, ustanovovali k takovému dílu shora uvedené? I naši apoštolové věděli skrze našeho Pána Ježíše Krista, že*

² „*Jeho dni nech je čím menej a jeho úrad nech prevezme iný*“ (Ž 109,8 SSV) – úrad, hebr. *pekkudah*, niečo, čo má človek zverené do starostlivosti, poverenie k niečomu, úrad,...

kvôli biskupskému úradu vzniknou spory. Proto obdařeni darem dokonalé předvídavosti ustanovili shora jmenované a pak také ustanovili, aby po jejich smrti převzali jejich službu další osvědčení muži.“ (1. list Korint’anom, 42,1 – 44,2).

Kresťanstvo nie napísané v knihe, ale živé v Cirkvi

Kristus nám teda odovzdal kresťanstvo v podobe inštitúcie Cirkvi. Nie v podobe knihy (žiadnu nenapísal, ani nikoho jej napísaním nepoveril, pravdou je, že sama idea Nového zákona je porozuhodne nebiblická a niet pre ňu v Biblii najmenej opory), ani v podobe len nejakej „zvesti“, ktorú si ľudia opakovali a posúvali ďalej, ani v podobe nejakej „mystickej skúsenosti“, ktorú každý sám individuálne zažíva „medzi mnou a Bohom“, ani v nijakej inej podobe. Kresťanstvo nám odovzdal Ježiš Kristus v podobe inštitúcie svojej Cirkvi, štruktúrovanej, organizovanej, inštitucionalizovanej ešte skôr, než do nej na Turíce vstúpil Kristov Duch a definitívne ju z čisto ľudskej organizácie premenil na božsko-ľudskú ustanovizeň, ktorá je Kristovým Telom, živým Kristom, pokračujúcim a večným vtelením Ježiša Krista.

Na spôsob Izraela

Zodpovedá to dlhej a posvätnej biblickej tradícii Izraela, kde aj „Stará“ Zmluva – tá, uzatvorená cez Mojžiša – nemala podobu len nejakej knihy, alebo nejakého zvyku, tradície, ale podobu *národa*. A nie je náhodné, že hneď jedna z prvých vecí na ceste tohto národa k tomu, aby sa stal „Božím národom“, bolo jeho zorganizovanie: „*Mojžiš teda vyvolil z celého Izraela schopných mužov a ustanovil ich za predákov nad ľuďom, za tisícnikov, stotníkov, päťdesiatnikov a desiatnikov*“ (Ex 18,25 SSV); potom ustanovenie kňazstva: „*Árona a jeho synov poveríš kňazskou službou. Kto sa však - nepovoláný - priblíži, musí zomrieť*“ (Nm 3,10 SSV) a jeho nielen liturgickej, ale aj učiacej funkcie: „*aby ... vedeli rozlišovať medzi svätým a všedným a medzi čistým a nečistým* ¹¹ *a poučali Izraelitov o všetkých ustanoveniach, ktoré vám cez Mojžiša nariadil Pán*“ (Lv 10,10-11 SSV – to je tá „Mojžišova stolica“, o ktorej hovorí Ježiš).

Keď sa v tejto inštitúcii objavili problémy, Boh vzbudzoval prorokov, ktorí karhali, napomínali, varovali – ale nikdy túto inštitúciu nijako nespochybnili, neodstraňovali, nebojovali proti nej, ani nič podobné. Nikdy nevolili ako východisko nejakú obdobu súčasného protestantizmu „Podme a založme si svoj vlastný Izrael!“ Bola to predsa Božia štruktúra a bola podstatnou časťou identity Izraela.

Završený Izrael

Cirkev ako „Nový Izrael“ nie je iná. Veľmi jasne si to uvedomoval apoštol Pavol, keď napísal svojmu žiakovi Timotejovi o „*Božom dome, ktorým je Cirkev živého Boha, stĺp a opora pravdy*“ (1 Tim 3,15 SSV). Rovnako dobre si to uvedomoval aj ďalší žiak apoštolov, žiak apoštola Jána, Ignác Antiochijský, keď v roku 107, cestou do Ríma, znova a znova opakuje: „*Všetci nech majú v úcte diakonov ako samého Ježiša Krista, biskupov ako Otcov príklad a kňazov ako Boží senát a poradný zbor apoštolov. Bez nich sa cirkev nemôže nazývať*

cirkvou! "... Takýchto ľudí sa chráňte (bludárov)! A bude to vtedy, ak nespýšniete a neodlúčite sa od Boha Ježiša Krista, od biskupa a od apoštolského zriadenia. Kto je vo vnútri cirkvi, je čistý. To znamená: kto niečo koná bez biskupa, kňazov a diakonov, ten nemá čisté svedomie! ... Všetchni nechť majú v úctě jáhny jako samého Ježiše Krista, biskupy jako příklad Otce a kněze jako Boží senát a poradní sbor apoštolů. Bez nich se církev nemůže nazývat církví. Jsem přesvědčen, že vy tak jednáte." (list Trallančanom); *„Bud'te všichni jednotní s biskupem, jako Ježíš s Otcem a jako kněží s apoštolý. Mějte v úctě jáhny, jako máte v úctě Boží zákon. Kdo patříte k církvi, nečiňte nic bez biskupa. Nechť je za pravou Eucharistií považována ta, již koná biskup a koho tím pověřil. Kde biskup, tam at' je i lid, jako kde je Kristus, tam je i katolická církev. Bez svolení biskupa není dovoleno ani křtít ani konat hody lásky. Co on schválí, to je milé i Bohu a proto i pevné a jisté."* (list do Symrny, kde v tom čase bol biskupom Polykarp, sám žiak apoštolov a do úradu ustanovený apoštolom Jánom); *„Snažme se tedy, abychom nejednali proti vůli biskupa a podřídme se mu jako Bohu."* (list do Efezu);

Ak teda chceme ísť ku koreňom a nájsť skutočné kresťanstvo, musíme nájsť túto Cirkev, postavenú na apoštolskom úrade a existujúcu dokázateľne v tejto podobe *„po všetky dni až do skončenia sveta“* (Mt 28,20 SSV) – a teda v tomto okamihu nič viac a nič menej, než existujúcu od okamihu Nanebovstúpenia až po samotný dnešný deň, bez zmeny, bez čo i len jedného vynechaného dňa.

„Technická norma“ pre Cirkev

Len jedna

Písmo síce hovorí o „cirkvách“ v množnom čísle – napríklad *„po jednotlivých cirkvách ustanovili starších“* (Sk 14,23 SSV), alebo *„Cirkvi sa upevňovali vo viere a deň čo deň sa zväčšovali počtom“* (Sk 16,5 SSV) a pod.

Súčasne sa ale nijako netají faktom, že všetky tieto cirkvi sú iba časťami jedinej Cirkvi, jediného Kristovho Tela – *„Je Kristus rozdelený?“* (1 Kor 1,13 SSV) –, jedinej Kristovej Nevesty a Manželky – *„Môžem teda vziať Kristove údy a urobiť ich údmi neviestky? Vonkoncom nie!“* (1 Kor 6,15 SSV).

Preto keď Písmo hovorí o konkrétnych cirkevných spoločenstvách, hovorí o *cirkvách* v množnom čísle, tak, ako to robí aj dnešná Katolícka cirkev, keď diecézy nazýva *miestnymi cirkvami*. A kedykoľvek hovorí o Cirkvi ako takej, hovorí o nej vždy len a jedine v jednotnom čísle. Hovorí tak sám Ježiš: *„Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev“* (Mt 16,18 SSV); píše tak Pavol, napríklad: *„aby sa teraz skrze Cirkev kniežatstvám a mocnostiam v nebi stala známou Božia mnohotvárna múdrosť“* (Ef 3,10 SSV), či inde *„na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev“* (Kol 1,24 SSV).

Sám Ježiš sa modlí za jednotu svojej jedinej Cirkvi slovami: *„aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal“* (Jn

17,21 SSV). Jednota je totiž znakom Božieho diela – rozdelenie je znakom Satanovho rozdelenia, ako svedčí v Písme Gamaliel: „*ak je tento zámer alebo toto dielo od ľudí, rozpadne sa*“ (Sk 5,38 SSV) a ako o tých, ktorí zanechali Krista, píše Ján: „*A ako ste počuli, že príde antikrist, tak teraz vystúpilo mnoho antikristov. Z toho poznávame, že je tu posledná hodina.*“¹⁹ *Spomedzi nás vyšli, ale neboli z nás. Lebo keby boli z nás, boli by zostali s nami. No malo sa ukázať, že tí všetci nie sú z nás*“ (1 Jn 2,18-19 SSV). Posolstvo Písma je jasné: kto nezachová jednotu s Cirkvou, kto poruší jej jednotu, je antikrist... Dôsledky (aj dejinné) si vieme domyslieť každý...

Viditeľná

Keď v 16. storočí stihla svet a Cirkev pohroma menom Reformácia, zničila a rozbila jednotu Cirkvi. A, aby sa splnilo Písmo, sama sa začala nekontrolovane štiepiť. Ján Kalvín v liste Filipovi Melanchtonovi píše: „*Je iste dôležité, aby sa budúce generácie nedozvedeli o rozpore medzi nami. Bolo by totiž nevýslovnou fraškou, že my, ktorí stojíme v opozícii voči celému svetu, sme sa na samom počiatku Reformácie jeden s druhým nezhodli*...“

Dnes máme na svete vari okolo 30 000 rôznych protestantských cirkví a denominácií. A to je problém. Nemôžeme veriť v 30 000 pravých Kristových Tiel, Neviesť, Manžieliek, Cirkví. To je nemožné a odporuje to Biblii tak krikľavo, že sa to nijako nedá pripustiť. Môžeme síce vyhlásiť, že „Ja mám pravdu a ostatných 29 999 sa mýli“ – ale to je veľmi odvážne vyhlásenie a nič nerieši – pretože v zmysle protestantskej zásady „Ja, moja Biblia a moje pochopenie Biblie sú jedinou autoritou“ si toto, samozrejme, môže povedať každá z tých 30 000 denominácií. Všetky sú pritom (podľa svojho názoru) rovnako biblické, rovnako sa odvolávajú na Ducha Svätého, v mnohých sa dokonca dejú znamenia a zázraky (aj keď tie sami osebe nič o nich samotných nepotvrdzujú, ako varuje sám Ježiš: „*Mnohí mi v onen deň povedia: “Pane, Pane, či sme neprorokovali v tvojom mene? Nevyháňali sme v tvojom mene zlých duchov a neurobili sme v tvojom mene veľa zázrakov?”*“²³ *Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal; odídte odo mňa vy, čo páchate nepravosť!*“ (Mt 7,22-23 SSV))...

Nakoniec sa z toho zrodilo učenie o „neviditeľnej Katolíckej Cirkvi“, do ktorej patria všetci spasení, ale nikto nevie, kto to naozaj je – a teda ani nikto nevie, kde táto Cirkev je (preto je neviditeľná). Tu, na zemi, sme všetci len akési *denominácie*, pričom niektorí členovia týchto denominácií, nevieme kto, sú členmi onej *neviditeľnej Cirkvi*. Táto doktrína bije do očí menej, ako viera v 30 000 Kristových Tiel – ale je stále na nože s Bibliou. Pre Bibliu Cirkev je viditeľná a konkrétna. Biblia nepozná ani náznak nejakej *neviditeľnej Cirkvi*. Kresťanstvo prvých 15 storočí, až do Reformácie, o niečom podobnom ani nechyrovalo. Písmo i rané kresťanstvo pozná len jednu viditeľnú, organizovanú, štruktúrovanú Cirkev, ktorá je viditeľným Kristom na zemi, tak, ako nám ju Kristus zanechal. Len ako taká môže mať ďalšiu dôležitú vlastnosť:

Autoritatívna záruka pravdy

Už sme spomenuli slová Pavla, že Cirkev je *stĺp a opora pravdy*. Apoštoli nie sú *biblickí*. Sú *autoritatívni*.

- Petrova kázeň na Turíce nie je výkladom Písma. Je ohlasovaním na základe autority a poznania, ktoré Peter od Krista má. Peter nemá problém nebiblicky pokrstiť Kornélia. Nebiblicky ustanoví úrad diakonov.
- Pavol v prípade pochybností v Antiochii neustanoví skupinu, ktorá by skúmala Písma a pripravila nejakú biblickú analýzu, ale vypraví sa za Petrom a apoštolmi do Jeruzalema, aby oni rozhodli, čo je správne. A dekrét tohto *Jeruzalemského koncilu* ani náhodou nie je *biblický*, skôr vibruje autoritou, vedomý si toho, že je hlasom Cirkvi a teda hlasom samého Krista³: „*Duch Svätý a my sme usúdili...*“ (Sk 15,28 SSV).
- Sám Pavol, keď má pochybnosti o tom, či hlása pravdivú zvesť, neuchyľuje sa k štúdiu Písma, ani nehľadá nejaký „vnútorný hlas Ducha“, ale, ako píše: „*Potom po štrnástich rokoch som znova šiel s Barnabášom do Jeruzalema ... a predložil som im evanjelium, ktoré hlásam medzi pohanmi; ale v súkromí tým, čo niečo znamenali, či nebežím alebo či som nebežal nadarmo. ... Jakub, Kéfas a Ján, ktorých pokladali za stĺpy, podali mne a Barnabášovi pravicu na znak spoločenstva.*“ (Gal 2,1-2.9 SSV).

Cirkev je posledná a neodvolateľná autorita. Nie Písmo (ktorého NZ časť v tej dobe ešte neexistovala a trvalo bezmála 400 rokov, kým Cirkev NZ vôbec zadefinovala, pretože prví kresťania neboli *biblickí*, ale *cirkevní*), ale Cirkev, ako hovorí sám Ježiš: „*Keby ani cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik*“ (Mt 18,17 SSV). Túto funkciu žiadna „neviditeľná cirkev“ ani žiadna „denominácia“ viac splňať nemôže. Ba ani si nemôže niečo podobné nárokovať.

Napríklad Jehovovi Svedkovia správne pochopili túto dôležitosť a biblickosť viditeľnej autoritatívnej Cirkvi. Ale v okamihu, keď prehlásia, že touto Cirkvou sú oni – založení v 19. storočí – a ich autoritatívny Prvý zbor v Brooklyne, končí sa aj serióznosť tohto vyhlásenia: prehlásiť za apoštolský úrad, existujúci „po všetky dni“ od čias Krista až podnes inštitúciu, ktorá takto začala vnímať seba niekedy v prvej polovici XX. storočia...

Preto nič podobné žiadna denominácia ani robiť neskúša (teda vraj ešte Mormoni, ale to je prípad podobní, ako Svedkovia)... čím každá iba dokazuje, že ona sama Cirkvou nie je, ale ani ňou hlásaná „neviditeľná cirkev“ ňou byť nemôže, pretože bez Kristom darovanej štruktúry, dokonca neviditeľná (a teda popierajúca, že je Kristovým telom, pretože skutočná Cirkev je Telo a nie „duch“, ktorý „*nemá mäso a kosti*“ (Lk 24,39 SSV)) túto podstatnú funkciu Kristovej Cirkvi splniť nemôže. A teda ňou ani nie je.

---

³ porov.: „*Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda. Kto však pohŕda mnou, pohŕda tým, ktorý ma poslal.*“ (Lk 10,16 SSV)

Apoštolská

Kristova Cirkev je postavená na úrade apoštolov, ustanovenom a garantovanom samotným Kristom, prítomným v Cirkvi od Krista po všetky dni až do skončenia sveta. On je podmienkou identity Cirkvi – spomeňme na slová Ignáca „*Kde je biskup, tam je Cirkev*“. Oni sú základmi Božej Stavby Cirkvi – „*Ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha¹¹ ožiarené Božou slávou. ... Hradby mesta mali dvanásť základných kameňov a na nich dvanásť mien dvanástich Baránkových apoštolov*“ (Zjv 21,10.14 SSV); „*už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny.*²⁰ *Ste postavení na základe apoštolov a prorokov; hlavným uholným kameňom je sám Kristus Ježiš.*²¹ *V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie v svätý chrám v Pánovi,*²² *v ňom ste aj vy vbudovaní do Božieho príbytku v Duchu*“ (Ef 2,19-22 SSV). A, samozrejme stojaca na apoštolskom úrade Petra, ktorý takisto trvá navždy, po všetky dni, až do skončenia sveta: „*Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev*“ (Mt 16,18 SSV), vraví sám Ježiš.

Takto to vnímali kresťania od samého počiatku, napríklad Irenej z Lyonu okolo roku 180 po Kr. vyjadruje túto všeobecnú vieru kresťanov slovami: „*Pravdivé poznanie, to je učenie apoštolov, starobylé usporiadanie Cirkvi po celom svete a jedinečná manifestácia Kristovho tela v postupnosti biskupov, ako nasledovali po sebe na každom mieste, kde Cirkev jestvuje, a ktorá siaha až po nás.*“ Podobne píše Tertulián, veľký apologéta 2. storočia, keď polemizuje s odpadlíkmi od Cirkvi: „*Nech nám ukážu počiatky svojej cirkvi! Nech ukážu zoznam svojich biskupov, potvrdzujúci, že cez postupnosť idúcu až k samým počiatkom ich prvý biskup má svoju autoritu a predchodcu spomedzi Apoštolov a apoštolských mužov, ba ešte viac, že nezblúdil od Apoštolov! Týmto spôsobom apoštolské cirkvi ukazujú svoje najrannejšie záznamy. Cirkev v Smyrne, napríklad, má zaznamenané, že Polykarp bol menovaný Jánom. Rimania, že Klement bol ustanovený Petrom. Presne týmto spôsobom aj ostatné cirkvi uvádzajú, kto bol ustanovený za biskupa apoštolmi a kto od nich prevzal a ďalej odovzdáva apoštolské semeno. Nech teda heretici ukážu niečo podobné tomuto!*“ Pre nich zárukou a oporou Pravdy nebola Biblia, ale Cirkev – a zárukou identity a autenticity Cirkvi úrad apoštolov, jasne a preukázateľne prítomný.

Má to jeden dôsledok: Cirkev sa nedá založiť. Nemôžeme si teraz povedať: OK, rozbehnem svoju novú Cirkev. Môžem rozbehnúť spolok. Stretko. Denomináciu. Zbor. Sektu. Ale nie Cirkev. Tá je dielom Boha, nie ľudí. Bola založená raz a navždy na Petrovi a na úrade apoštolov a existuje „*po všetky dni až do skončenia sveta*“ – a teda aj dnes, leda by sa mýlilo Písmo a Kristus a to by znamenalo koniec kresťanstva. Alebo je teda aj dnes niekde vo svete prítomná viditeľná, Kristom založená, jedna, svätá, apoštolská a katolícka Cirkev a ja sa k nej pridám – alebo je kresťanstvo v troskách, brány pekelné Cirkev premohli, Boh je porazený, Kristus zrazený do prachu a Biblia je bezcenným zdrapom papiera, pretože už viac nie je pravdivou. Tvrde? Ale je to tak. Kristus nám (ako už vieme) odovzdal kresťanstvo v podobe Cirkvi. Ak tejto Cirkvi so všetkými jej znakmi niet, potom viac niet kresťanstva. Potom sme skončili, úplne a definitívne. Bodka.

Záver:

Existuje len jedna Cirkev, ktorá neporušene učí to, čo učili apoštoli, slávi to, čo slávili apoštoli, verí to, čo verili apoštoli, existuje neporušene od čias Krista až podnes, v neprerušenej apoštolskej postupnosti biskupov a postavená na Petrovom úrade: Katolícka cirkev. V nej sa potom nachádza „kompletná technológia“ pre naše zbožštenie sa: „*Svet bol stvorený kvôli Cirkvi,*“ (Hermasov Pastier) *hovorili kresťania prvých čias. Boh stvoril svet kvôli účasti na svojom božskom živote. Táto účasť či spoločenstvo sa uskutočňuje „zhromažďovaním“ ľudí v Kristovi a toto „zhromažďovanie“ je Cirkev. Cirkev je cieľom všetkých vecí. „Ako totiž jeho [Božia] vôľa je dielom a toto [dielo] sa volá svet, tak aj jeho zámer je spása ľudí a tento [zámer] bol nazvaný Cirkev.*““ (KKC 760). Obsahuje v sebe predovšetkým:

- EVANJELIUM, ktoré je pravdivo ohlasované a vyučované a autorizované samým Kristom (a 2 000 rokov jeho ohlasovania a vyučovania bez toho, aby sa zdeformovalo, je zase empirickým dôkazom toho, že to naozaj funguje);
- ISTOTA pravdy, spoľahlivosť založená na apoštolskom úrade, prejavujúca sa znova v ovocí – v tom, že všetci, ktorí zbožštenie na svete kedy v Bohu dosahovali, či už boli navonok katolíckmi, alebo to robili mimo jej viditeľných hraníc – vždy to dosahovali len natoľko, nakoľko sa zhodovali s tým, čo táto Kristova Cirkev z Božej moci učí a hlása;
- VEDENIE samým Kristom prostredníctvom apoštolského úradu a úradu Petra, čiže pápeža. Presne tak, ako to Ježiš ustanovil a zanechal pred 2 000 rokmi.
- SVIATOSTI, ktoré sú mocnými nástrojmi nášho zjednocovania sa s Kristom a zbožšťovania sa. Vďaka nim Cirkev nie je len nejaký „spolok“, či „organizácia“, ale Telo Kristovo, sám Kristus: „*Ježiš Kristus a Cirkev, to je podľa mojej mienky jedno a to isté a netreba z toho robiť problém*“ (sv. Jana z Arku) a „*Ten, čo pozerá na Cirkev, pozerá priamo na Krista, ktorý stvára sám seba a očakáva svoj vzrast ustavičným pridávaním spasených ľudí*“ (sv. Gregor Naziánsky), pretože „*Náš Vykupiteľ sa ukázal ako jedna osoba so svätou Cirkvou, ktorú si pridružil*“ (sv. Gregor Veľký). Preto je Cirkev svätá a božská – pretože do nej a v nej prúdi božstvo a svätosť Krista Boha. Preto v nej môžu byť zbožštení tí, ktorí sú v jej Tele privtelení ku Kristovi a zjednotení s Ním v jeho Duchu, práve mocou sviatostí, obzvlášť krstu a Eucharistie: „*Boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo*“ (1Kor 12,13 SSV) a „*Kedže je jeden [eucharistický] chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe [Eucharistie]*“ (1Kor 10,17 SSV).
- SPOLOČENSTVO, v ktorom môžeme už tu na zemi žiť a trénovať Boží trojičný život Neba. Cirkev totiž nie je ničím iným, než Trojičným spoločenstvom Boha a ľudí na zemi, „*ľud zhromaždený jednotou Otca a Syna a Ducha Svätého*“ (sv. Cyprián, KKC 810).

Preto môže veľký sv. Ján Zlatoústý povedať: „*Nie, nemýli sa ten, kto tvrdí dokonca aj toto; pretože Cirkev je nebeská a nie je ničím iným ako nebom.*“ Nebom na zemi.

Ako teda? Ideš do toho?

Ak hej, potom sa vydaj s nami na

Cestu Svetla SLSK,

na ktorej ťa prevedieme všetkým potrebným na to, aby si mohol naplniť Božie povolanie, stať sa Bohom v Bohu a uskutočniť tak výzvu Písma: „*Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; ved' doň si povolaný*“ (1 Tim 6,12 SSV). Je to náročná cesta, isteže – ale zase nejde ani o žiadnu maličkosť, že? A do veľkých a vzácných vecí sa vskutku oplatí investovať aj veľkú námahu. Obzvlášť do tejto, najväčšej a najcennejšej v celom Vesmíre a vôbec!

Boh Ti na tvojej ceste žehnaj!